

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «магістр»**

**Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 «Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська»**

***Маніпулювання в англомовному політичному дискурсі
(перекладацький аспект)***

Допущено до захисту «__» _____ 2024 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, доц. Баранова С.В.

Виконала:
студ. групи ПР.м-31/1
Грищенко Анна Сергіївна

Науковий керівник:
канд. філол. наук, доц.
Бровкіна Оксана Володимирівна

Суми 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МАНІПУЛЯЦІЯ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	6
1.1. Поняття маніпуляції в політичному дискурсі.....	6
1.2. Засоби маніпуляції в політичному дискурсі.....	17
РОЗДІЛ 2. КАМАЛА ГАРРІС ЯК НЕОЧІКУВАНИЙ СУПЕРНИК ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ 2024 РОКУ В США.....	27
2.1. Імплементация маніпуляції К. Гарріс.....	27
2.2. Засоби перекладу маніпуляційних стратегій К. Гарріс українською мовою.....	35
РОЗДІЛ 3. ДОНАЛЬД ТРАМП ТА ЙОГО СКАНДАЛЬНИЙ СТИЛЬ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ США 2024 РОКУ.....	40
3.1. Аналіз маніпуляцій в промовах Трампа.....	40
3.2. Переклад маніпуляційних технік українською мовою.....	48
ВИСНОВКИ.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55

ВСТУП

Політичний дискурс є одним із найбільш потужних інструментів впливу на масову свідомість. В його рамках маніпуляція виступає засобом формування громадської думки, мобілізації електорату та досягнення політичних цілей. Маніпуляція в англomовному політичному дискурсі є надзвичайно актуальною темою для дослідження, адже вона не лише відображає мовну культуру, але й формує політичний порядок денний на глобальному рівні. У сучасному світі, де інформація поширюється блискавично, вивчення способів маніпуляції та їх перекладу на інші мови стає важливим завданням для лінгвістів, перекладачів і політологів.

Ідея маніпуляції в політичному дискурсі бере початок ще з античної риторики, коли Арістотель досліджував методи впливу на аудиторію. У XX столітті, з розвитком лінгвістики, нові підходи до аналізу політичного мовлення формувалися завдяки роботам Фердинанда де Соссюра, який визначив мову як знакову систему. Це дозволило дослідникам глибше зрозуміти механізми впливу політичних текстів, зокрема у міжкультурній комунікації. Дослідження маніпуляцій у політичному дискурсі також активно розвивалися в другій половині XX століття. Н. Хомський у праці «*Manufacturing Consent*» показав, як мова використовується для формування суспільної думки. У сфері перекладу також важливими є праці Лоуренса Венуті, який довів, що перекладач є активним учасником створення дискурсу, і Гідеона Турі, що досліджував вплив культурних норм на переклад. С'юзен Баснет наголосила на необхідності врахування культурного контексту, щоб уникнути спотворення ідеологічного змісту.

У XXI столітті, з переходом політичної комунікації у цифрову сферу, маніпуляції стали складнішими, а їхній аналіз потребує міждисциплінарного підходу. Перекладацький аспект залишається важливим, оскільки навіть незначні зміни у тексті можуть викривити зміст, впливаючи на сприйняття аудиторії.

Актуальність теми визначається необхідністю дослідження засобів маніпуляції, які використовуються у політичних промовах і текстах, та їх перекладу. В політичному дискурсі, зокрема англомовному, маніпуляція нерідко прихована в риторичних прийомах, лексичних і граматичних структурах. Успішний переклад таких текстів вимагає збереження не лише змісту, але й маніпулятивного впливу, що створює додаткові труднощі для перекладача.

Об'єктом дослідження є англомовний політичний дискурс в контексті президентських виборів у США 2024 року.

Предметом дослідження виступають маніпуляційні стратегії, використані Камалою Гарріс і Дональдом Трампом, а також їх переклад українською мовою.

Матеріалом роботи є промови, інтерв'ю, публічні заяви К. Гарріс та Д. Трампа, що містять маніпулятивні техніки.

Мета дослідження полягає у виявленні специфіки маніпуляційних технік в англомовному політичному дискурсі та аналізі їх перекладу українською мовою. Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

Визначити поняття маніпуляції у політичному дискурсі.

1. Описати основні засоби маніпуляції в англомовному політичному дискурсі.
2. Дослідити реалізацію маніпулятивних технік у промовах Камали Гарріс та Дональда Трампа.
3. Проаналізувати переклад маніпуляційних стратегій і технік українською мовою, зосереджуючись на збереженні маніпулятивного ефекту.

Методи дослідження включають методи аналізу й синтезу для вивчення теоретичних засад маніпуляції, описовий метод для ідентифікації засобів маніпуляції, контекстуальний та дискурс-аналіз для виявлення соціального й ідеологічного впливу мовних стратегій, а також порівняльний метод для аналізу перекладу. Додатково застосовуються трансформаційний аналіз для

дослідження змін маніпулятивних елементів у перекладі та компонентний аналіз для розкриття семантики ключових лексичних одиниць.

Теоретична значущість роботи полягає у всебічному аналізі маніпуляційних технік англомовного політичного дискурсу, таких як інтенсифікація, повторення, асоціація, приховання, відволікання тощо. Дослідження дозволяє зрозуміти механізми впливу цих технік на аудиторію, систематизуючи їх як мовні стратегії, що сприяють досягненню політичних цілей.

Практичне значення одержаних результатів полягає у створенні рекомендацій для перекладачів, які працюють із політичними текстами, зокрема для збереження маніпулятивного ефекту в цільовій мові.

Наукова новизна дослідження полягає у порівняльному аналізі маніпуляційних стратегій двох ключових політичних фігур – Камали Гарріс і Дональда Трампа, а також у розробці підходів до їх перекладу українською мовою із збереженням маніпулятивного ефекту.

Результати дослідження успішно **апробовані** на наукових конференціях та семінарах, присвячених актуальним питанням перекладознавства:

- Перекладацькі інновації : матеріали XIV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 22 листопада 2024 р;
- The I International Scientific and Practical Conference.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Перший розділ присвячений теоретичним аспектам маніпуляції у політичному дискурсі. У другому розділі досліджуються особливості маніпуляційних технік Камали Гарріс та їх переклад. Третій розділ зосереджується на скандальному стилі Дональда Трампа, його маніпуляціях і перекладацьких стратегіях.

РОЗДІЛ 1

МАНІПУЛЯЦІЯ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

1.1 Поняття маніпуляції в політичному дискурсі

Політичний дискурс виконує важливу функцію у сучасному суспільстві, адже саме через нього відбувається формування суспільної думки, маніпулювання електоральною поведінкою та забезпечення легітимності прийнятих владою рішень. Це багатогранне явище охоплює не лише комунікацію між політиками й громадськістю, але й впливає на суспільні настрої, створюючи уявлення про соціальну реальність. Зокрема, через риторику, мовні стратегії та символічні елементи політичний дискурс здатний зміцнювати довіру до владних структур або, навпаки, сприяти їх делегітимації. У цьому контексті особливо важливим є розуміння ролі мовних засобів, які використовуються для впливу на свідомість громадян, адже саме вони визначають ефективність такого впливу.

Одним із ключових аспектів політичного дискурсу є маніпуляція, яка активно використовується для впливу на емоції, переконання та дії аудиторії. У сучасних умовах комунікації вона стала невід'ємною складовою політичної риторики. Завдяки маніпулятивним прийомам політики, медіа та інші зацікавлені сторони отримують змогу не лише перекручувати чи змінювати контекст інформації, але й акцентувати увагу на певних аспектах, одночасно приховуючи важливі деталі. Такий прийом створює ілюзію об'єктивності, посилюючи емоційний вплив на аудиторію [27, с. 139-141].

Поняття мовленнєвого впливу є складним і багатогранним, охоплюючи кілька рівнів інтерпретації. Розглянемо деякі визначення терміна «маніпуляція».

Так, словник української мови надає два визначення: «1. Виконувана руками складна дія, що звичайно вимагає вправності, вміння тощо. 2. перен., розм., рідко. Те саме, що махінація; шахрайство» (СУМ / джерело). Нас цікавить

саме друге значення: «Несумлінний, нечесний спосіб, витівка, хитрість для досягнення чого-небудь; шахрайство» (СУМ / джерело).

Більш детальний опис надає англійський тлумачний словник Cambridge Dictionary: «дія впливу або контролю над кимось або чимось на вашу користь, часто без відома нікого» (CD / джерело).

Яскравим прикладом мовного маніпулювання виступають передвиборчі промови, які тісно переплітаються з медійним дискурсом, створюючи комплексний механізм впливу на масову свідомість. У цьому контексті особливу увагу привертають риторичні та психологічні прийоми, що активно використовуються політиками під час дискусій і обговорень. До найпоширеніших із них належать: формування суспільної думки через ретельний підбір учасників дебатів, застосування подвійних стандартів для оцінювання поведінки, маневрування порядком обговорення з метою уникнення незручних питань, а також використання психологічних технік для впливу на емоції аудиторії. Інші дієві стратегії включають самовихваляння, оперування термінами та концепціями, які можуть бути незнайомими опонентам, відволікання уваги від основної теми, маніпуляцію у вигляді «читання в серцях» (ствердження, що політик знає, чого хоче народ), а також вимогу однозначних відповідей на складні питання. Усі ці прийоми покликані зміцнити позицію промовця, одночасно ускладнюючи можливість критичного аналізу з боку аудиторії або опонентів. [18, с. 179–181].

Критерій усвідомлення мовленнєвих дій дозволяє розрізнити два рівні маніпуляції: інтенціональний (усвідомлений) та неінтенціональний (неусвідомлений). Інтенціональний рівень характеризується чітко сформульованою метою впливу на аудиторію та продуманими стратегіями, тоді як неінтенціональний проявляється у підсвідомому використанні мовних прийомів, зумовлених стереотипами, соціокультурними умовами чи випадковим збігом обставин [9, с. 91–96]. Залежно від типу інформаційних трансформацій у політичному дискурсі можна виділити кілька видів маніпулятивного впливу:

1. Референціальне маніпулювання — це стратегія, яка передбачає викривлення образу об'єкта або явища (денотата) у процесі його позначення. Цей тип маніпуляції охоплює низку прийомів, зокрема фактологічну маніпуляцію, що виражається у спотворенні фактів через відверту брехню, перебільшення значущості подій, навмисні недомовки чи створення атмосфери невизначеності навколо предмета обговорення. Такі прийоми спрямовані на формування у аудиторії вигідного маніпулятору уявлення про реальність. Наприклад, у медіа нерідко використовується перебільшення загрози певного явища для досягнення політичних цілей. У випадку економічної кризи журналісти можуть акцентувати увагу лише на зростанні цін і рівні безробіття, не згадуючи про успіхи в інших секторах, таких як експорт чи інвестиції. Це викликає в аудиторії відчуття загального занепаду та змушує підтримати рішення, спрямовані на негайну зміну урядової політики. Інший приклад стосується міжнародних відносин: якщо країна розгортає військову операцію, це може подаватися як «захист національної безпеки» або «гуманітарна місія», тоді як справжні мотиви, такі як контроль над ресурсами, залишаються прихованими. У результаті референціальне маніпулювання слугує ефективним інструментом для приховування незручної інформації або створення альтернативного бачення ситуації, яке відповідає цілям маніпулятора.

2. Фокусійне маніпулювання — це маніпулятивний прийом, суть якого полягає в тому, щоб змінити прагматичний фокус інформації, тим самим змінюючи точку зору адресата на об'єкт або явище. Цей прийом спрямований на те, щоб змусити аудиторію звертати увагу лише на ті аспекти, які вигідні маніпулятору, ігноруючи або приховуючи ті деталі, які можуть створювати негативне враження чи суперечити його цілям. Така стратегія дозволяє формувати певне сприйняття реальності, яке виглядає логічним і переконливим, але фактично не є таким.

Зазвичай фокусійне маніпулювання проявляється у декількох формах. Наприклад, акцент на позитивних або негативних якостях об'єкта, що дозволяє створити враження успіху чи провалу. Часто маніпулятор використовує метод

«ігнорування альтернатив», подаючи ситуацію так, ніби вона не має інших варіантів рішення, крім запропонованого. Також поширеним є використання «рамкування» (фреймінгу), коли події чи явища подаються у визначеному контексті, наприклад, через призму кризи, загрози чи великого досягнення.

Ще одним популярним способом є використання емоційно забарвленої лексики. Наприклад, замість нейтрального «зменшення бюджету» маніпулятор може сказати «катастрофічне скорочення фінансування», щоб викликати страх чи обурення. Таким чином, фокусійне маніпулювання дозволяє керувати увагою аудиторії, концентруючи її на певних аспектах та формуючи бажане уявлення про об'єкт або ситуацію.

3. Аргументативне маніпулювання — це стратегія, що передбачає порушення комунікативних постулатів для спотворення логіки дискусії та ускладнення критичного аналізу аргументів. Воно проявляється у відхиленні від логічної послідовності, уникненні обґрунтування власної позиції та використанні нечітких формулювань. Наприклад, політик може почати з наголошення на важливості зменшення податків, а потім раптово перейти до теми соціальних програм, не пояснюючи, як ці ідеї пов'язані. Уникнення обґрунтування часто проявляється у представленні тверджень як очевидних аксіом, що не потребують доказів, наприклад: «Ця реформа неминуче покращить життя людей», — без пояснення механізмів такого покращення. Використання нечітких формулювань, таких як «деякі експерти вважають, що політика ефективна», без уточнення, хто саме ці експерти і на чому ґрунтуються їхні висновки, створює ілюзію аргументованості, але фактично уникає чіткої відповідальності за інформацію [1, с. 91–96].

4. Фактологічна маніпуляція – це дискредитація політичних опонентів шляхом навмисного викривлення інформації для зниження їхнього статусу в очах суспільства. Така стратегія часто включає поширення неправдивих тверджень, перебільшення їхніх помилок або створення хибних асоціацій. Наприклад, у передвиборчій кампанії один із кандидатів може бути звинувачений у «розкраданні державних коштів», навіть якщо це твердження

базується на спотворених даних або вирваних із контексту фактах. Інший поширений прийом — використання компрометуючих матеріалів, які не мають підтвердження, але поширюються для формування негативного іміджу, наприклад: «У минулому цей політик підтримував антидержавні угруповання», — без доказів або уточнень. Ще одним варіантом є акцентування уваги на особистих якостях або приватному житті опонента, що не мають відношення до його професійної діяльності, наприклад: «Цей кандидат не може керувати країною, тому що його родина має сумнівну репутацію». Такі методи маніпуляції дозволяють впливати на емоції та ставлення виборців, відволікаючи увагу від реальних програм чи політичних ідей.

Кількість маніпулятивних прийомів у мові постійно змінюється, оскільки на основі нових комунікаційних умов з'являються інноваційні підходи. Науковці пропонують різні класифікації прийомів, орієнтуючись на конкретні критерії, і часто одні й ті самі прийоми вивчаються під різними назвами. Узагальнюючи класифікації, запропоновані дослідниками, можна виділити такі основні групи прийомів: прийоми, що базуються на подачі інформації, а також фонетичні, лексичні та граматичні [20, с. 111–114].

До першої групи належать прийоми, що пов'язані з креативним представленням інформації та юридичною обізнаністю, тому їхній зв'язок із лінгвістичними засобами є лише частковим. Ця група включає такі техніки, як дроблення інформації, часткове приховування або викривлення фактів, сенсаційність, створення фальшивої терміновості, а також змішання об'єктивної та суб'єктивної інформації. Дроблення інформації проявляється у поданні даних у невеликих частинах, що створює враження неповної картини, ускладнюючи її аналіз. Часткове приховування або викривлення фактів дозволяє спрямовувати увагу реципієнта лише на ті аспекти, які вигідні для маніпулятора, ігноруючи або приховуючи незручні деталі. Сенсаційність забезпечує максимальний емоційний ефект через перебільшення або драматизацію подій, наприклад: «Країну охопила безпрецедентна економічна криза!», навіть якщо факти свідчать лише про тимчасові труднощі.

Особливий підвид у цій групі утворюють графічні прийоми, які використовують візуальні елементи для підсилення маніпулятивного ефекту. На графічному рівні працюють такі засоби, як метаграфеміка та супраграфеміка, що дозволяють впливати на сприйняття тексту завдяки його оформленню та подачі, створюючи необхідний емоційний резонанс. Метаграфеміка охоплює вибір шрифтів, кольорів, розмірів тексту та інших графічних параметрів, які акцентують увагу реципієнта на певних частинах повідомлення. Наприклад, використання червоного кольору для підкреслення ключових слів у новинах про кризу або загрозу, таких як «НЕБЕЗПЕКА» чи «ТЕРМІНОВО», здатне викликати тривогу та стимулювати імпульсивні реакції.

Супраграфеміка, у свою чергу, стосується розташування тексту, розділів, абзаців або графічних елементів у повідомленні, що сприяє формуванню необхідного враження. Наприклад, у політичній рекламі важливу інформацію про досягнення кандидата можуть розмістити у верхній частині сторінки великими шрифтами, тоді як суперечливі деталі приховують у дрібному тексті внизу. Це створює враження відкритості та чесності, водночас уникаючи акценту на небажаних аспектах.

Один із яскравих прикладів таких прийомів можна знайти у газетних заголовках: фрази на кшталт «ЕКОНОМІКА НА МЕЖІ КОЛАПСУ!» часто пишуть великими літерами і жирним шрифтом, що викликає у читача миттєвий емоційний відгук, навіть якщо сам текст новини вказує лише на незначне зниження економічних показників. Графічні прийоми широко використовуються у політичних кампаніях, рекламі та медіа, оскільки вони ефективно підсилюють емоційний вплив і формують бажане сприйняття інформації, навіть без глибокого змістовного аналізу [12, с. 115–124].

Фонетичний рівень маніпуляції орієнтований на аудіальне сприйняття, де велике значення мають інтонація, темп мови, паузи, мелодійність і тембр голосу. Вплив голосових якостей може підсилити або пом'якшити сприйняття інформації. Наприклад, П. Б. Паршин відзначає, що певні звуки викликають асоціативні реакції: звук [г] часто створює агресивне або напружене враження,

тоді як звук [l] у поєднанні з голосними сприймається м'якше і спокійніше. На фонетичному рівні також використовуються рими та звукові подібності, що надає висловлюванню більшої виразності та запам'ятовуваності. Так, під час одного з передвиборчих заходів Дональда Трампа невідомий приніс плакат із написом «Killary Rotten Clinton» – це гра слів та звуків, яка мала на меті викликати негативні асоціації щодо Гіллари Клінтон [10, с. 101–104].

Лексичні засоби є одними з найпоширеніших інструментів мовної маніпуляції в політичному дискурсі, адже вони безпосередньо впливають на сприйняття інформації аудиторією. Одним із ключових прийомів є номіналізація, яка дозволяє знеособити дії, уникаючи конкретизації суб'єкта. Наприклад, замість конкретного твердження «Уряд збільшив податки» політик може сказати «Було прийнято рішення про підвищення податків», що приховує відповідальність за цю дію. Такий підхід створює враження об'єктивності або навіть природності подій, водночас уникаючи негативних асоціацій із виконавцем.

Популярними засобами є також метафора та метонімія, які допомагають змінювати прямі поняття на образні, створюючи емоційне підґрунтя для сприйняття. Наприклад, використання метафори «залізна завіса» у політичному контексті не тільки стисло описує поділ між країнами, але й наділяє явище емоційним та історичним відтінком. Метонімія, як у вислові «Білий дім заявив», дозволяє асоціювати дії певної групи осіб із символічним поняттям, додаючи авторитетності чи вагомості повідомленню.

До лексичних засобів належать і так звані «слова-амеби», що мають широку, але розмитую семантику. Такі слова позначають абстрактні поняття, позбавлені конкретного змісту, що дозволяє політикам створювати ілюзію значущості без конкретики. Наприклад, терміни «свобода», «демократія», «реформи» чи «покращення» часто використовуються у промовах без уточнення, як саме ці поняття будуть реалізовані. Політик може заявити: «Ми працюємо над свободою для всіх», не пояснюючи, які конкретні кроки для

цього здійснюються. Це створює враження активної діяльності без надання реальної інформації.

Іншим прийомом є вживання евфемізмів, які замінюють прямі, можливо, неприємні терміни на м'якші або більш нейтральні. Наприклад, замість «скорочення робочих місць» можуть сказати «оптимізація трудових ресурсів», що зменшує негативний емоційний вплив на слухачів. Усі ці прийоми спрямовані на те, щоб керувати увагою, формувати потрібне емоційне тло та уникати критичного сприйняття з боку аудиторії.

У політичному дискурсі особливе місце займають змінені прецедентні феномени, що можуть походити з різноманітних джерел, таких як назви популярних фільмів, відомі фрази з пісень, уривки рекламних роликів або цитати політичних діячів. У політичному дискурсі важливе місце займають прецедентні феномени, які можуть змінюватися залежно від мети. Вони часто беруться з популярних джерел: назв фільмів, пісень, реклам або відомих висловів. Наприклад, Камала Гарріс у своїй кампанії використала пісню *Freedom*, щоб підкреслити ключові ідеї свободи й справедливості. Це допомогло їй встановити емоційний зв'язок із виборцями, звертаючись до загальновідомих символів і створюючи яскравий образ, який легко запам'ятовується. Крім того, політичні евфемізми служать для пом'якшення змісту, намагаючись замаскувати неприємні аспекти, вводячи аудиторію в оману. Наприклад, замість слова «війна» часто використовують більш нейтральне «антитерористична операція», а замість «поновлення конституційного порядку» — «зміцнення стабільності». Протилежну мету переслідують дисфемізми, що підкреслюють негативні риси, викликаючи у реципієнта відразу або неприязнь. Наприклад, замість слова «вбити» можуть використати більш евфемістичний вислів «ліквідувати», що значно змінює тональність повідомлення.

До лексичних і синтаксичних прийомів маніпуляції належить і метафора, яку Дж. Лакофф і М. Джонсон вважають когнітивним інструментом, здатним впливати на процес прийняття рішень. Вони визначають основні етапи, на яких метафора може вплинути: від усвідомлення проблемної ситуації до вибору

конкретної альтернативи для її розв'язання. У політичному дискурсі метафори стають найчастіше цитованими елементами, формуючи не лише тематику, але й емоційне забарвлення обговорюваного. Політична метафора створює та підсилює концептуальні поля, наприклад, «Наші – чужі», «образ ворога», «мир» та «війна», відображаючи сучасну геополітичну реальність [10, с. 101–104]. Таким чином, метафора стає провідним інструментом у формуванні політичних поглядів і позицій масової аудиторії. Вона доповнюється іншими мовними засобами, зокрема лексичними евфемізмами та дисфемізмами, які спільно створюють прихований вплив, спрямований на формування політичних уявлень у суспільстві.

Варто сказати, що мовна маніпуляція дійсно визначається як прихований вплив, спрямований на формування уявлень, намірів і відчуттів, які вигідні маніпулятору [16]. Основною метою політичної маніпуляції є створення «правильної» картини світу у свідомості виборців, зниження їхньої критичності та формування ілюзії вибору. Мовне маніпулювання передбачає цілеспрямоване використання мовних засобів для створення ілюзій та оман, які стимулюють дії в інтересах маніпулятора, часто без усвідомлення цього аудиторією.

Один із інших поширених прийомів політичної маніпуляції є створення ілюзії вибору, коли аудиторії подають два варіанти, які обидва вигідні маніпулятору. Наприклад: «Ми можемо або збільшити фінансування оборони, або стати вразливими перед зовнішньою агресією». Такий підхід змушує виборців підтримувати перший варіант, не розглядаючи інші можливості.

Важливим інструментом є також гра з фактами, де використовуються статистичні дані, вирвані з контексту, або вибіркове висвітлення інформації. Наприклад, політик може заявити: «Безробіття знизилося до найнижчого рівня за останні десять років», — не згадуючи, що водночас зросла кількість людей, які припинили шукати роботу і більше не враховуються в офіційній статистиці.

Крім того, до мовних маніпуляцій належить використання пресупозицій — прихованих тверджень, які реципієнт сприймає як очевидні. Наприклад, у запитанні «Чому ваш план краще за попередній

провальний підхід?» вже закладено припущення, що попередній підхід був провальним, хоча це може бути спірним твердженням.

Політична маніпуляція має особливе значення через свій потенціал викликати тривалі зміни у суспільстві, впливаючи не лише на поведінку виборців, а й на їхні переконання, систему цінностей та емоційний стан. Саме тому аналіз мовних стратегій маніпуляції є критично важливим для розуміння сучасного політичного дискурсу.

Громадськість часто схильна довіряти харизматичним лідерам, які майстерно володіють мовою, демонструють впевненість і здатні створювати образи, що резонують із суспільними очікуваннями. Проте, маніпуляції не завжди гарантують успіх, а іноді можуть стати помилковим інструментом, який обертається проти самого маніпулятора. Це може бути спричинено як реакцією аудиторії, яка розпізнає маніпулятивну тактику, так і внутрішніми помилками політика. Ризики ефективної та неефективної маніпуляції заслуговують на окрему увагу, оскільки невдала маніпуляція не лише знижує довіру до маніпулятора, а й може посилити підтримку його опонентів.

Один із ризиків — це недооцінка рівня критичного мислення аудиторії. Наприклад, якщо політик намагається використати надмірно спрощені пояснення складних соціально-економічних явищ, такі як: «Усі проблеми економіки через попередній уряд», — це може викликати зворотну реакцію, коли аудиторія почне шукати більш глибоке пояснення.

Інший приклад — неузгодженість між словами та діями. Політик може обіцяти боротьбу з корупцією, але коли його самого звинувачують у непрозорих діях, це швидко підриває довіру. Наприклад, обіцянка «ми забезпечимо чесний розподіл бюджету», у поєднанні зі скандалами навколо освоєння коштів, формує у суспільстві відчуття обману. Деякі маніпулятивні стратегії зазнають невдачі через культурну або соціальну невідповідність. Наприклад, використання надмірно агресивного тону в політичній рекламі, що є прийнятним у деяких культурах, у інших може викликати відторгнення або навіть протест.

Також важливо враховувати ефект контрпропаганди. Якщо опоненти швидко реагують на маніпуляцію, спростовуючи її фактичною інформацією або висміюючи її у публічному просторі, це може знизити ефективність маніпуляції. Наприклад, заяви про «історичні досягнення» уряду можуть легко бути дискредитовані публікаціями незалежних фактчекерів, що змушує аудиторію сумніватися у чесності маніпулятора.

Крім того, невдала маніпуляція може викликати так званий ефект бумеранга, коли спроби спотворити інформацію або дискредитувати опонента повертаються до самого маніпулятора. Наприклад, якщо політик звинувачує опонента у фінансових махінаціях без вагомих доказів, це може призвести до того, що громадськість почне детальніше перевіряти діяльність самого звинувачувача, викриваючи вже його власні помилки.

Таким чином, політична маніпуляція є складним і небезпечним інструментом, який потребує ретельного планування і врахування реакцій аудиторії. Неправильно реалізована маніпуляція не лише не досягає мети, але й може завдати серйозної шкоди репутації маніпулятора.

Отже, маніпуляція в політичному дискурсі являє собою цілеспрямований вплив мовця на аудиторію з використанням прихованих засобів впливу, які спотворюють сприйняття інформації. Це явище базується на нерівності комунікативних позицій і реалізується через різні мовні техніки, зокрема підсилення, применшення, відволікання уваги чи створення плутанини. Основною метою маніпуляції є контроль над емоціями, думками та діями аудиторії, що дозволяє політикам ефективно досягати своїх стратегічних завдань у контексті боротьби за владу чи підтримку.

1.2 Засоби маніпуляції в політичному дискурсі

Мова є потужним інструментом для комунікації, взаємодії та інформування. Вона не лише допомагає людям обмінюватися ідеями, але й формує їхнє уявлення про навколишнє середовище та власну роль у ньому [31-32]. Для ефективного виконання своїх функцій мова повинна покладатися на спільне розуміння учасників комунікації, яке базується на їхніх загальних знаннях та досвіді. Саме це є основою для успішної інтерпретації мовних повідомлень, адже вони дозволяють співрозмовникам розуміти не лише самі висловлювання, але й їхній контекст, приховані значення та цілі комунікації. У політичному дискурсі, наприклад, вислів «Ми повинні подбати про наших ветеранів» може бути не лише загальною заявою, а й натяком на необхідність підтримати конкретний законопроект, який просуває мовець. Спільний досвід аудиторії, контекст виступу та політичний момент допомагають слухачам розшифрувати прихований зміст, навіть якщо він не озвучений прямо. Це демонструє, як у політичній комунікації непрямі повідомлення можуть виконувати стратегічну функцію для досягнення певних цілей.

Однак, кооперативна природа мови, яка є її базовою характеристикою, може бути легко використана для маніпуляції. Ті ж самі механізми, що дозволяють економити мовні ресурси та спиратися на припущення про чесність і добрі наміри співрозмовника, можуть застосовуватися для переконання, введення в оману або навіть навіювання певних дій чи думок, що можуть зашкодити людині. Наприклад, у політичних промовах часто використовуються непрямі висловлювання, які створюють позитивне або негативне враження, навіть якщо вони не мають конкретного змісту. Заява «Ми стоїмо за справедливість і прогрес» може викликати схвалення у виборців, попри відсутність чіткої інформації про те, які конкретні дії за цим стоять.

Крім того, маніпуляція мовою може включати використання пресупозицій або імплікатур. Наприклад, фраза «Чому ви вирішили ігнорувати запити громади?» припускає, що запити були проігноровані, навіть якщо це не відповідає дійсності. Таким чином, комунікація стає інструментом не лише для

передачі інформації, але й для формування певної реальності у свідомості аудиторії.

Ці приховані аспекти мови, хоча й важливі для повсякденного спілкування, зазвичай не усвідомлюються мовцями. Однак, у руках досвідченого маніпулятора вони можуть стати потужним засобом впливу, що підкреслює необхідність критичного ставлення до отриманої інформації та усвідомлення прихованих намірів у процесі комунікації.

Мову вивчають багато років, починаючи зі структурного аналізу і переходячи до прагматики та дискурсивного аналізу. Як вже було згадано, маніпулятивна мова широко використовується в різних сферах, але досить часто саме в політиці. У політичному контексті її застосовують для донесення суспільних проблем до політиків і сприяння прийняттю ними рішень. Крім того, політики використовують маніпулятивні стратегії для досягнення власних цілей і успіх такого впливу залежить від обраних методів. Цей тип мовлення зазвичай включає специфічні техніки та емоційний вплив, які мовці використовують для переконання аудиторії. У цьому контексті маніпулятивні стратегії пов'язані з застосуванням певних мовних засобів, наприклад, прикметників, прислівників, емоційно забарвленої лексики тощо. Політики часто звертаються до різних емоцій, щоб викликати у суспільства довіру до своїх слів [41, с. 76–88].

Як і будь-який інструмент, мова є засобом, який можна використовувати для досягнення найрізноманітніших цілей, залежно від особистості мовця, ситуації, в якій вона використовується, та кінцевої мети. Це універсальний інструмент, який однаково ефективно може бути застосований як для створення прекрасного, так і для виправдання чи підтримки несправедливості. Наприклад, мова стала основою для написання Конституції Сполучених Штатів, яка проголосила основоположні принципи демократії, і водночас використовувалася для складання законів апартеїду, які закріплювали дискримінацію та нерівність [40].

Мова здатна надихати та возвеличувати, як у п'єсі «Король Лір» Вільяма Шекспіра або в поезії Джона Кітса, яка торкається найтонших струн людської

душі. Але та ж сама мова може бути використана для планування війни або для пропаганди, яка виправдовує агресію. Її потенціал як інструменту настільки широкий, що він охоплює як творення культури та мистецтва, так і маніпуляції, що руйнують моральні основи суспільства.

Проблема не в мові як такій, адже вона є нейтральною системою знаків і правил, а в нас, її творцях і користувачах. Ми надаємо мові значення, яке відповідає нашим намірам, цінностям і переконанням. У цьому полягає її сила: мова не тільки відображає реальність, а й активно її формує. Це також накладає на нас відповідальність за те, як ми використовуємо мову. Вона може стати засобом об'єднання, просування справедливості та співчуття, або ж інструментом розколу, дезінформації та маніпуляції. Як приклад, слова Мартіна Лютера Кінга надихнули мільйони на боротьбу за громадянські права, тоді як риторика пропагандистів у тоталітарних режимах сприяла розпалюванню ненависті та конфліктів.

Маніпулятивний аспект політичного дискурсу стосується того, як мова використовується для захисту ідеї, які не мають чіткої правдоподібності. Як зазначав Джордж Оруелл [44, с. 225], політична мова часто слугує для виправдання неприпустимих ідей. Г'ю Ранк [45–46] у своїй роботі підкреслює, що для розуміння такої мови необхідно аналізувати політичний дискурс у контексті конкретної ситуації. Важливо враховувати, хто говорить, що і кому, за яких обставин, з якою метою і якими будуть наслідки цієї мови.

Метою дебатів є досягнення логічного висновку про певну позицію через захист або аргументацію. У цьому комунікаційному процесі учасники обговорюють важливі питання, намагаючись дійти до згоди. Політичні дебати, як підкатегорія виборчих дебатів, є важливим елементом виборчого процесу, оскільки надають виборцям можливість зрозуміти складні особистості кандидатів та їхні позиції щодо найважливіших проблем країни, таких як соціальні питання, зовнішня політика тощо. Оскільки глядачі можуть спостерігати за тим, як обидва учасників відповідають на однакові теми,

політичні дебати під час президентських виборчих кампаній є кращим джерелом інформації, ніж будь-яка інша діяльність [34].

Маніпуляція, згідно з Ваном Дейком [48–49], є соціологічним поняттям, яке описує процедури, що використовуються у взаємодії між мовцем і слухачем. Ця взаємодія є нерівною, тобто мовець впливає на слухача, не даючи останньому змоги усвідомити цей вплив. Тому найважливішим аспектом маніпулятивної мови є «намір» мовця [23].

Персуазивна комунікація — це комунікація, яка надає знайомій фразі чи концепції нове академічне або соціально значуще значення, при цьому зберігаючи її емоційний відтінок. Мета — свідомо або підсвідомо вплинути на думки, рішення чи дії інших людей, використовуючи знайомі та зрозумілі висловлювання. Наприклад, популярна фраза «зміна правил гри» може бути використана в політичному дискурсі для позначення масштабних реформ або змін, навіть якщо вони не є настільки радикальними. Завдяки цій техніці створюється відчуття новизни та значущості, що викликає позитивний відгук у аудиторії [47]. Персуазивні техніки пов'язані з використанням певних мовних характеристик, таких як прикметники, прислівники, емоційно забарвлена мова тощо [41, с. 76–88].

Політики широко застосовують цю стратегію через рекламу, промови, інформаційні бюлетені, вебсайти та інші комунікаційні засоби, щоб переконати людей голосувати за них або підтримувати їхні ідеї. Наприклад, у передвиборчій кампанії політик може використовувати гасло «Майбутнє в твоїх руках», яке звучить просто та знайомо, але наповнюється новим сенсом у контексті конкретних виборів, закликаючи виборців до відповідальності за результат.

Важливо підкреслити, що такі особи майстерно адаптують знайомі фрази до сучасних соціальних контекстів, забезпечуючи емоційну залученість аудиторії. Наприклад, у політичних кампаніях часто використовуються гасла на кшталт «Майбутнє за нами» або «Разом ми сильні», які створюють відчуття єдності та оптимізму, хоча ці фрази зазвичай не містять конкретного змісту чи

чіткого заклику до дії. Їхня сила полягає у викликанні позитивних емоцій і спонукання до підтримки певної ідеї чи ініціативи.

Таким чином, персуазивна комунікація відіграють значну роль у політичному, соціальному та економічному контекстах, формуючи суспільну думку за допомогою знайомих висловлювань із новим, часто маніпулятивним підтекстом. Це підкреслює важливість критичного підходу до таких комунікацій. Люди мають навчитися аналізувати справжнє значення гасел і риторики, щоб уникнути некритичного прийняття нав'язаних ідей або маніпулятивних повідомлень.

Г. Ранк [45] класифікує наступні типи переконання:

1. Інтенсифікація (intensification) — це прийом, за допомогою якого мовець або автор намагається підкреслити важливість певних аспектів повідомлення, щоб читач, глядач чи аудиторія сприйняли його серйозніше або вважали більш суттєвим. Цей метод передбачає використання підсилюючої лексики, емоційно забарвлених висловів, драматизації ситуації чи акцентування на конкретних деталях, які створюють у реципієнта відчуття нагальності або значущості. Наприклад, у політичній промові можна почути вислови на кшталт: «Ми живемо у вирішальний момент історії» або «Це найважливіше рішення, яке ми коли-небудь приймали». Такі фрази спрямовані на те, щоб викликати у слухачів відчуття важливості події, навіть якщо об'єктивно ситуація не є унікальною чи такою значущою.

2. Повтор (repetition) — запам'ятовування та/або прийняття чогось, як-от слів чи візуальних образів, досягається через «повтор». Це може призвести до ситуації, коли читач або аудиторія почне вірити, що щось є реальним або важливим [45].

Згідно з Вільямом Лутцом [40], проста або неоднозначна фраза може стати частиною поглядів людей завдяки її повторюваності. Як зазначає Лакоф, повтор — це техніка, яка широко використовується в агітаційній та політичній риториці. Наприклад, гасло «Yes, we can!» стало символом впевненості та надії під час передвиборчої кампанії Барака Обами саме через його багаторазове

використання у промовах, рекламі та медіа. Як зазначає Джордж Лакоф, повтор є невід'ємною технікою агітаційної та політичної риторики, яка має схожий ефект із процесами навчання, коли постійне повторення підвищує ймовірність запам'ятовування.

Варто сказати, що у політичному дискурсі повторення часто використовується для створення асоціацій між опонентом і негативними поняттями. Наприклад, багаторазове використання термінів «корупція» або «некомпетентність» у контексті політичного конкурента поступово формує у виборців негативний образ, навіть без конкретних доказів.

3. Асоціація (association) — за Г. Ранком [45] означає «зв'язування або пов'язування інформації в тексті з чимось або кимось бажаним чи тим, що викликає страх. Це можна зробити через слова, візуальні образи або слухові деталі. Зв'язок може бути прямо або опосередковано висловлений» [45]. Для самопрезентації політики часто використовують позитивні метафори, які створюють асоціації з благородством, компетентністю та доброчесністю. Такі висловлювання допомагають формувати образ лідера, близького до народу, який піклується про його інтереси. Наприклад, під час передвиборчої кампанії кандидат може заявити: «Я — голос народу», що не лише акцентує його намагання представляти виборців, але й підкреслює щирість і готовність до діалогу. Водночас негативні метафори часто використовуються для дискредитації опонентів. Висловлювання на кшталт: «Вони перетворили державу на мафіозний клан» викликає у виборців асоціації з корупцією, обманом чи навіть злочинністю, попри можливу відсутність доказів таких звинувачень. Подібні фрази дозволяють політикам знижувати рівень довіри до конкурентів, підсилюючи страхи чи упередження аудиторії.

4. Композиція (composition) — це спосіб організації або упорядкування повідомлення з певним наміром вплинути на аудиторію. Повідомлення може бути висловлене прямо, опосередковано, або ж його зміст може містити приховане припущення чи навіть парадоксальне твердження, де бажане є протилежним до сказаного [45]. Згідно з визначенням Г. Ранка,

значення речень визначається вибором слів, структурою речень і застосуванням когезійних засобів, таких як повтори, зв'язки чи логічна послідовність. Наприклад, у політичній промові використання коротких і чітких речень, таких як «Ми змінимо це раз і назавжди», створює відчуття рішучості та впевненості. Натомість довгі, складно структуровані речення можуть надавати висловлюванню вигляду академічної глибини чи експертності, але водночас робити його менш зрозумілим для широкої аудиторії.

Візуальні аспекти також мають вагоме значення. Наприклад, у політичній рекламі зображення кандидата, що стоїть серед щасливих родин, посилює асоціацію з турботою та надійністю, тоді як візуальний акцент на порожніх вулицях чи занедбаних будівлях може слугувати метафорою кризового стану, який потребує негайного вирішення.

Мова тіла та дикція є невід'ємною частиною композиції усного повідомлення. Наприклад, під час виступу політика впевнені жести, рівний і спокійний тон голосу сприяють формуванню образу лідера, який контролює ситуацію. Водночас, навіть зміна інтонації чи паузи можуть суттєво вплинути на сприйняття. Фраза «Ми переможемо... разом» із паузою перед останнім словом звучить більш урочисто та емоційно насичено, ніж сказана рівним тоном.

5. Зменшення важливості (downplay) — автор повідомлення намагається знизити увагу до певних аспектів або ідей, щоб читач/глядач/аудиторія сприймав їх як неважливі або не гідні уваги [20]. Для цього використовуються кілька прийомів. Мінімізація значення через мову, наприклад, коли серйозну проблему описують як «незначний виклик», створює враження, що питання не потребує термінового вирішення. Відволікання уваги дозволяє перенести акцент на позитивні аспекти, як-от заява політика під час скандалу: «Ми досягли найвищих показників зростання економіки», що приховує сутність звинувачень. Використання узагальнень, таких як «ми працюємо над удосконаленням процесів», замість конкретних дій, допомагає

створити враження активної роботи без деталей. Ігнорування є ще одним ефективним інструментом, коли незручні питання просто не піднімаються.

6. Приховання (omission) — це техніка, яка полягає у свідомому виключенні або ігноруванні певних компонентів дискусії чи інформації, що мають значення для повного розуміння теми. Деніель Уайт [50] підкреслює, що ця техніка є однією з найскладніших для виявлення, оскільки її суть полягає у тому, що певна інформація просто не згадується. Відсутність важливих деталей у комунікаційному процесі може вплинути на сприйняття аудиторії, формуючи неповне або викривлене уявлення про проблему.

7. Відволікання (diversion) — це техніка, яка використовується для перемикання уваги аудиторії з важливих деталей, які могли б суттєво вплинути на розуміння суті повідомлення. Цей прийом досягається через фокусування на іншому, менш значущому або більш привабливому аспекті. Наприклад, під час обговорення суперечливої реформи, яка передбачає скорочення соціальних виплат, політик може заявити: «Ця реформа спрямована на зниження бюрократії та спрощення доступу до послуг для кожного громадянина». У такий спосіб акцент зміщується з потенційно негативних наслідків реформи на позитивні, але другорядні аспекти, що дозволяє сформувати більш сприятливе враження у аудиторії. Ця техніка є ефективним інструментом маніпуляції, оскільки вона приховує небажані деталі, водночас підкреслюючи вигідні для мовця елементи повідомлення.

8. Плутанина (confusion) — це техніка маніпуляції, що полягає у створенні сумнівів або двозначності щодо фактів чи явищ, які аудиторія вже сприймає або розуміє. Мета цієї техніки — ускладнити ситуацію до такої міри, щоб люди почувалися виснаженими, розгубленими та незадоволеними результатом. Вона є потужним засобом впливу, оскільки ускладнює формування чіткої думки, знижує критичність мислення та відводить увагу від ключових питань [14].

Одним із головних прийомів плутанини є надмірність, коли аудиторії подається великий обсяг складної або малозрозумілої інформації. Наприклад,

замість простої відповіді на питання про бюджетні витрати, політик може надати заплутані цифри: «Ми витратили 12 мільярдів на соціальні програми, з яких 3 мільярди спрямовані на інфраструктуру, а решта була реінвестована в довгострокові проекти» Це звучить переконливо, але залишає виборців без реального розуміння ситуації, оскільки бракує контексту та чітких деталей.

Отже, засоби маніпуляції в політичному дискурсі демонструють, як мова може бути інструментом впливу, формуючи уявлення про реальність і контролюючи реакції аудиторії. Маніпулятивні техніки, такі як використання пресупозицій, емоційно забарвленої лексики, повторів, асоціацій та приховування деталей, дозволяють політикам створювати бажане враження без прямого викривлення фактів. Через ці методи комунікація стає інструментом переконання, здатним впливати на думки, емоції та дії виборців, що робить критичний підхід до аналізу політичного дискурсу особливо важливим.

Висновок до Розділу 1

Поняття маніпуляції в політичному дискурсі охоплює соціолінгвістичні та когнітивні аспекти, що визначають нерівність у комунікації між мовцем і слухачем. Маніпуляція характеризується наявністю чіткої мети впливу, яка залишається прихованою для адресата. Вона базується на свідомому використанні мовцем стратегій, спрямованих на формування або зміну світоглядних позицій аудиторії без її повної поінформованості.

Використовуючи такі прийоми, як спотворення фактів, акцентування вигідних аспектів, приховування важливих деталей, створення емоційного забарвлення через метафори, евфемізми та інші мовні техніки, політики маніпулюють сприйняттям реальності. Основна мета таких дій полягає у формуванні уявлень, емоцій та переконань, які вигідні маніпулятору, часто без усвідомлення цього виборцями. Через контроль інформаційного потоку, застосування риторичних стратегій і вплив на емоційний стан, політичний дискурс створює ілюзію об'єктивності, одночасно уникаючи критичного осмислення. Такі практики можуть викликати довіру, зміцнювати позиції політиків, але у разі невдалого виконання ризикують призвести до втрати довіри та посилення підтримки опонентів.

РОЗДІЛ 2

КАМАЛА ГАРРІС ЯК НЕОЧІКУВАНИЙ СУПЕРНИК ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ 2024 РОКУ В США

2.1 Імплементация маніпуляції К. Гарріс

Камала Гарріс — американська політична діячка, юристка та перша жінка, яка обіймала посаду віцепрезидента США. Вона розпочала свою юридичну кар'єру в офісі окружного прокурора округу Аламеда, у 2003 році стала окружним прокурором Сан-Франциско, а у 2010 році — генеральним прокурором Каліфорнії, впроваджуючи реформи у сфері кримінального правосуддя. У 2016 році Гарріс виграла вибори до Сенату США, ставши другою темношкірою жінкою та першою американкою південноазійського походження на цій посаді. У 2020 році вона стала віцепрезиденткою США, зробивши історичний прорив для жінок та етнічних меншин. Гарріс активно працює над питаннями імміграції, змін клімату, соціальної справедливості та підтримки малого бізнесу, водночас залишаючись символом мультикультурності та рівності в сучасній американській політиці [47].

У 2024 році Камала Гарріс несподівано стала кандидатом на посаду президента США від Демократичної партії після рішення Джо Байдена не балотуватися на другий термін. Її висунення отримало широку підтримку як серед впливових демократів, так і серед партійних лідерів на рівні штатів, що підкреслює її статус об'єднавчої фігури для партії. Гарріс активно виступає за підтримку України у її боротьбі за суверенітет і демократію, наголошуючи на важливості захисту міжнародного права та стримування агресії Росії. Вона неодноразово критикувала Дональда Трампа за його неоднозначну позицію щодо війни Росії в Україні, звинувачуючи його у підриві міжнародних союзів і недостатній відданості принципам свободи та демократії. Камала Гарріс зробила Україну одним із центральних питань своєї зовнішньополітичної програми, що сприяє зміцненню її іміджу як лідера, здатного підтримувати глобальну стабільність і захищати демократичні цінності [39].

Риторика Камали Гарріс має свої виразні особливості, що створюють нову модель комунікації, зосереджену на інклюзивності, емпатії та прагматичному лідерстві. Її промови відображають гармонійне поєднання професійного авторитету з людяністю, що викликає довіру аудиторії.

Однією з ключових рис мовлення Гарріс є використання інклюзивної мови, яка апелює до єдності суспільства. Вона часто використовує такі фрази, як «*We can do this together*» або «*This is about all of us*», щоб створити почуття спільності та взаємодії. Вона прагне говорити до всіх верств населення, акцентуючи на рівності та справедливості, що дозволяє її словам резонувати з різними аудиторіями.

Гарріс активно використовує особисті історії, щоб підкреслити близькість до аудиторії та продемонструвати емпатію. Наприклад, вона часто згадує власний досвід роботи прокурором чи походження, щоб створити образ людини, яка розуміє виклики звичайних громадян. Цей розповідний стиль робить її промови теплими й людяними, знижуючи дистанцію між політиком і виборцем.

На відміну від спрощеної синтаксичної структури, властивої Трампу, риторика Гарріс насичена більш складними конструкціями, що підкреслює її інтелектуальну компетентність. Вона демонструє глибоке розуміння тем, про які говорить, часто включаючи точні дані та конкретні приклади. Її мова спрямована на створення враження компетентного і відповідального лідера.

Ключовий елемент дискурсу Гарріс — це акцент на можливості змін. Вона часто говорить про майбутнє як про те, що можна поліпшити, якщо діяти разом. Її оптимістичний тон викликає у слухачів почуття натхнення й віру у власні сили.

Однак за цією позитивною риторикою приховується низка стратегічних прийомів, які не лише надихають, але й формують певні поведінкові очікування, що заслуговують на детальніший аналіз з точки зору маніпулятивного впливу.

Інтенсифікація (intensification). Камала Гарріс активно використовувала інтенсифікацію як риторичний прийом для підсилення значущості своїх

політичних меседжів і формування образу сильного та надійного лідера. Цей прийом дозволяв їй акцентувати увагу на своїх досягненнях, підкреслюючи важливість свого досвіду як віце-президентки та сенаторки. У своїй промові на Демократичному національному з'їзді вона заявила: «I promise to be a president for all Americans. You can always trust me to put country above party and self, to hold sacred America's fundamental principles, from the rule of law to free and fair elections, to the peaceful transfer of power» (Harris, K. Speech at the Democratic National Convention, 2024). Така риторика слугує не лише для наголошення на її компетентності, але й для створення у слухачів емоційного зв'язку з її цінностями.

Ключовим елементом інтенсифікації у промовах Гарріс є акцент на універсальності її місії. Використання висловів на кшталт «a president for all Americans» створює образ лідерки, яка виходить за межі партійної політики та зосереджується на загальнонаціональних інтересах. Це формулювання одночасно підсилює її позицію як об'єднавчої фігури, яка ставить єдність країни на перше місце. Крім того, це також зміцнює довіру аудиторії, яка може ідентифікувати себе з її меседжем.

Ще одним важливим аспектом інтенсифікації є використання Камалою Гарріс емоційно насиченої та ціннісно орієнтованої лексики. У її висловлюванні такі поняття, як «trust», «sacred principles», «rule of law» та «peaceful transfer of power», відіграють роль моральних маркерів, що резонують із базовими демократичними цінностями американців. Ці слова мають сильний емоційний заряд і створюють враження її відданості фундаментальним принципам демократії, що особливо важливо в період політичної нестабільності.

Камала Гарріс також використовує темпоральні маркери, які посилюють ефект її риторики. Заява «You can always trust me» підкреслює постійність і надійність її позицій, формуючи образ політика, чия ціннісна основа залишається незмінною. Це створює у виборців відчуття стабільності та впевненості у її лідерських якостях, особливо на тлі політичних криз.

Крім того, інтенсифікація у промовах Гарріс часто поєднується із прямими зверненнями до аудиторії. Використання займенників «you» та «we» формує відчуття близькості між мовцем і слухачами, підсилюючи ефект персоналізації меседжу. Це дозволяє їй ефективно транслювати свої ідеї, створюючи емоційний зв'язок із виборцями.

Повтор (repetition). Повтор є однією з найбільш універсальних риторичних технік, яку Камала Гарріс майстерно інтегрувала у свою кампанію. Його основна мета — забезпечити чітке засвоєння ключових меседжів виборцями та створити стійку асоціацію між її політичною програмою і фундаментальними цінностями, такими як єдність і справедливість. Наприклад, у своїй промові в Атланті вона підкреслила: «We must unite as a nation to overcome the challenges we face and build a better future for all Americans» (Harris, K. Speech in Atlanta, 2024). Ця фраза демонструє, як через повторюваність основних ідей Гарріс формує свій публічний образ як лідерки, здатної об'єднати країну в період труднощів.

Варто сказати, що завдяки багаторазовому повторенню вона створює враження цілеспрямованості у власних цілях. Слова, які часто повторюються, наприклад, «unite» і «better future», додатково підкреслюють її політичну послідовність, що сприяє зміцненню довіри виборців.

Повтор також виконує функцію емоційного підсилення. Вислів «build a better future for all Americans» створює у виборців відчуття причетності до глобальної місії. Завдяки цьому Гарріс трансформує свій меседж у заклик до дії, мотивуючи виборців підтримати її кампанію. Це не просто політичний план — це обіцянка, яка резонує із суспільними очікуваннями.

Ще одним важливим аспектом є здатність повтору трансформувати складні політичні ідеї у прості та зрозумілі формулювання. Це дає можливість її меседжам проникати у широкі аудиторії, незалежно від їхнього рівня політичної обізнаності. Фрази на кшталт «unite as a nation» є універсальними, що робить їх доступними для різних соціальних і культурних груп.

Асоціація (association). Камала Гарріс майстерно використовувала асоціацію як потужний інструмент у своїй політичній кампанії, створюючи багатопланове уявлення про себе як про досвідчену, надійну та прогресивну лідерку. Цей прийом дозволяв їй не лише транслювати свої цінності, а й вплітати їх у ширший контекст загально визнаних демократичних ідеалів та шанованих політичних постатей. Через асоціацію Гарріс формувала у свідомості виборців міцний зв'язок між своєю діяльністю, колективними цінностями та національними символами.

Одним із головних елементів асоціації у риторичі Гарріс є її акцент на співпрацю з видатними політичними лідерами, такими як Джо Байден та Барак Обама. У своїй промові в Мілвокі вона зазначила: «Together, we can achieve equality and justice for all, just as we have fought for it alongside President Biden and former President Obama» (Harris, K. Speech in Milwaukee, 2024). Ці слова підкреслюють її безпосередню причетність до ключових політичних процесів, викликаючи у виборців довіру на основі авторитету цих постатей. Вибудовуючи асоціацію із політичними діячами, які втілюють стабільність і прогрес, Гарріс позиціонує себе як наступницю їхньої справи, що має глибокий символічний підтекст.

Особливої уваги заслуговує семантичне поле, що створюється у промовах Гарріс. Лексеми «equality», «justice» і «progress» стають ключовими вузлами цього поля, в якому кожне слово несе значний символічний і практичний заряд. Вони не лише формують загальний тон висловлювання, але й сприяють закріпленню цінностей, що вже глибоко інтегровані у політичну свідомість американців. Таким чином, Гарріс використовує асоціацію як інструмент, який дозволяє аудиторії проектувати власні очікування на її кампанію.

Зменшення важливості (downplay). Техніка зменшення важливості є також одним із ключових риторичних інструментів, які Камала Гарріс використовувала для підтримання позитивного іміджу та нейтралізації негативної критики. Цей прийом дозволяв їй мінімізувати увагу до своїх помилок і недоліків, натомість зосереджуючись на своїх досягненнях і

довгострокових ідеалах. У своїй промові після виборів вона заявила: «The outcome of this election was not what we wanted, not what we fought for, not what we voted for, but hear me when I say the light of America's promise will always burn bright as long as we never give up and as long as we keep fighting» (Harris, K. Speech at the Democratic Party Convention, 2024). Такий підхід допомагає не лише нейтралізувати вплив негативних подій, а й спрямувати увагу аудиторії на майбутні перспективи.

Одним із ключових елементів техніки зменшення важливості у риторичі Гарріс є її здатність управляти увагою виборців. У наведеній промові вона визнає невдачу виборів, але зводить її до окремого факту, не акцентуючи на деталях чи причинах. Замість цього її слова спрямовують аудиторію до загальнонаціональних цінностей, таких як «обіцянка Америки» та «боротьба за майбутнє». Ця стратегія дозволяє утримати фокус виборців на позитивних ідеалах, зменшуючи простір для обговорення критичних моментів.

Техніка зменшення важливості також спрямована на збереження стабільної підтримки серед виборців. Уникаючи заглиблення у проблемні питання, Гарріс запобігає створенню враження слабкості чи нерішучості. Натомість вона формує образ лідерки, яка здатна зберігати оптимізм і впевненість навіть під час програшу.

Приховання (omission). Приховання є частою технікою маніпуляції у політичному дискурсі, яку Камала Гарріс теж використовувала під час своєї кампанії. Цей метод дозволяє політикам спрямовувати увагу аудиторії на вигідні аспекти їхньої діяльності, уникаючи обговорення контроверсійних питань. У випадку Гарріс, така стратегія проявилася у свідомому замовчуванні її суперечливих рішень на посаді генерального прокурора Каліфорнії, що потенційно могли б негативно вплинути на її імідж. У своїй промові на Національній демократичній конвенції 2024 року Гарріс зосередилася на досягненнях у Сенаті та на посаді віце-президента. Її слова звучали так: *«As a senator and vice president, I have always fought for justice and equality. My record speaks for itself, from advocating for healthcare reform to supporting criminal justice*

reform. I am committed to continuing this fight as your president» (Harris, K. Speech at the Democratic National Convention, 2024).

Аналізуючи цитату, можна виділити кілька важливих аспектів. По-перше, риторичний прийом акцентування на позитивних досягненнях створює в аудиторії емоційно піднесене враження. Використання таких термінів, як «*justice*», «*equality*», «*reform*», дозволяє говорити про абстрактні ідеали, які є важливими для виборців, при цьому відводячи їх увагу від конкретних рішень чи політичних помилок.

По-друге, семантична структура тексту демонструє відсутність конкретики. Фрази на кшталт «*My record speaks for itself*» створюють ілюзію прозорості, але фактично позбавляють слухачів можливості аналізувати деталі політичного шляху Гарріс. Це стратегія узагальнення, яка дозволяє уникнути незручних питань, залишаючи аудиторію самотійно заповнювати «прогалини» у наративі.

По-третє, прагматичний аналіз тексту виявляє свідоме управління інтерпретацією. Замість розкриття всього спектру своєї діяльності Гарріс акцентує увагу лише на вигідних аспектах, спрямовуючи думки слухачів у бажаному напрямку..

Відволікання (diversion). Ця маніпулятивна техніка дозволяє ефективно відволікати увагу від негативних аспектів діяльності, спрямовуючи фокус аудиторії на теми, які вигідно підкреслюють позитивний імідж того, хто її використовує. Завдяки відволіканню Гарріс не лише уникала дискусій про суперечливі моменти своєї кар'єри, але й формувала образ лідера, зосередженого на майбутньому. Прикладом такої стратегії є її виступ в Атланті, де вона наголосила: «*Let's focus on what we can achieve together, rather than dwelling on the past*» (Harris, K. Speech in Atlanta, 2024)

Ця цитата демонструє її прагнення змінити спрямування дискусії, уникаючи обговорення минулих помилок чи суперечливих рішень. Як бачимо, у цьому висловлюванні Гарріс застосовує лексично багаті, але водночас нейтральні формулювання, які дозволяють уникнути конкретики. Наприклад,

фрази «*dwelling on the past*» непрямо дискредитує обговорення минулих подій як марних чи шкідливих для прогресу. Це створює семантичну розмитість, яка дозволяє відводити увагу від небажаних тем, водночас спрямовуючи виборців до позитивного і спільного бачення майбутнього.

Плутанина (confusion). Камала Гарріс активно застосовує техніку плутанини (confusion) у своїх промовах, щоб створювати сумніви щодо критики на свою адресу та зменшувати її негативний вплив. Вона використовує складні й неоднозначні фрази, які ускладнюють розуміння ключових питань, дозволяючи їй уникати прямих відповідей на проблемні теми. Такий підхід допомагає підтримувати позитивний імідж і водночас демонструвати компетентність. У своїй промові на з'їзді Демократичної партії Гарріс вдало застосувала цей прийом для опису своїх політичних досягнень.

Наприклад, у виступі в Піттсбурзі вона зазначила: «*Over the past three and a half years, we have taken major steps forward to recover from the public health and economic crisis we inherited. Inflation has dropped faster here than in the rest of the developed world. Unemployment is near record low levels. We have created almost 740,000 manufacturing jobs, including 650 at the battery manufacturing plant over in Turtle Creek. And we have supported another 15,000 jobs at Montgomery Locks. These are local, great examples of the work that we have achieved thus far*» (Harris, K. Speech in Pittsburgh, PA, 2024). У цьому уривку складна структура та велика кількість статистики створюють позитивне враження. Однак відсутність деталізації, наприклад, щодо механізмів створення цих робочих місць, залишає її висловлювання відкритими для інтерпретацій і позбавляє критиків чіткої основи для заперечень.

Отже, стратегічне використання маніпулятивних технік Камалою Гарріс не лише допомогло їй сформувати образ сильного та турботливого лідера, а й забезпечило підтримку широкого кола виборців. Її здатність ефективно адаптувати свої повідомлення до потреб аудиторії та використовувати мовні прийоми для посилення емоційного впливу стала ключовим фактором успішної комунікації. Це демонструє, як риторика може слугувати потужним

інструментом впливу у політичних кампаніях, формуючи громадську думку та сприяючи досягненню поставлених цілей.

2.2 Засоби перекладу маніпуляційних стратегій К. Гарріс українською мовою

У процесі перекладу політичного дискурсу важливим є не лише точне відтворення змісту, але й збереження маніпуляційного впливу, закладеного в оригіналі. Цей підрозділ присвячено аналізу засобів перекладу, застосованих для передачі маніпуляційних стратегій у промовах К. Гарріс, із акцентом на збереження їхньої емоційної та риторичної сили в українському тексті.

«I promise to be a president for all Americans. You can always trust me to put country above party and self, to hold sacred America's fundamental principles, from the rule of law to free and fair elections, to the peaceful transfer of power». // Я обіцяю бути президенткою для всіх американців. Ви завжди можете довіряти мені, що я ставитиму інтереси країни вище за партійні чи особисті, зберігатиму недоторканими фундаментальні принципи Америки: від верховенства права і чесних виборів до мирної передачі влади.

Для передачі англійського тексту було використано низку методів перекладу — від калькування до трансформаційного перекладу. Наприклад, речення «I promise to be a president for all Americans» було передано за допомогою калькування як «Я обіцяю бути президентом для всіх американців», зберігаючи структуру і зміст оригіналу. У фрагменті «You can always trust me to put country above party and self» застосовано лексичну заміну, де «self» адаптовано як «особисті», а «party» — як «партійні», що забезпечило природність звучання в українському контексті. Для передачі змісту вислову «to hold sacred America's fundamental principles» використано синтаксичну трансформацію: порядок слів змінено на «зберігатиму недоторканими фундаментальні принципи Америки», що відповідає синтаксису української мови, а вираз «to hold sacred» трансформовано у відповідне за змістом

«зберігатиму недоторканими». В реченні «from the rule of law to free and fair elections, to the peaceful transfer of power» застосовано вилучення, де «free and fair elections» передано як «чесні вибори», де прикметник «free» було опущено. Ампліфікація використана у фразі «to put country above party and self», де додано уточнення «інтереси», що стало «ставитиму інтереси країни вище за партійні чи особисті» й забезпечило точність передачі думки. Таким чином, комбінація методів дала змогу зберегти як змістову точність, так і стилістичну відповідність перекладу оригіналу.

«We must unite as a nation to overcome the challenges we face and build a better future for all Americans» // Ми маємо об'єднатися як нація, щоб подолати виклики, які стоять перед нами, і побудувати краще майбутнє для всіх американців.

Для перекладу цього речення застосовано низку методів. Вираз «We must unite as a nation» передано за допомогою трансформаційного перекладу, зокрема фраза «to overcome the challenges we face» перекладена за допомогою експлікації: «подолати виклики, **які стоять перед нами**», що зберігає зміст і структурну схожість з англійським оригіналом. Також збережено калькування словосполучення «для всіх американців», що відповідає стилю й задуму тексту. Завдяки комбінації методів перекладу вдалося досягти точності та природності українського тексту.

«Together, we can achieve equality and justice for all, just as we have fought for it alongside President Biden and former President Obama» // Разом ми можемо досягти рівності та справедливості для всіх, так само як боролися за них разом із президентом Байденом і колишнім президентом Обамою.

Для передачі цього фрагмента використано кілька методів перекладу. Вислів «Together, we can achieve equality and justice for all» було передано за допомогою калькування. Фраза «just as we have fought for it» перекладена із застосуванням лексичної заміни: англійський займенник «it» передано у множині як «за них», що логічно підкреслює рівність та справедливість як окремі цілі. Вираз «alongside President Biden and former President Obama»

ампліфіковано із застосуванням трансформації, зокрема додано елемент «разом із», що звучить природніше в українському контексті.

«The outcome of this election was not what we wanted, not what we fought for, not what we voted for, but hear me when I say the light of America's promise will always burn bright as long as we never give up and as long as we keep fighting» // Результат цих виборів не був тим, чого ми прагнули, за що боролися, за що голосували. Але почуйте мене: світло обіцянки Америки завжди буде яскраво сяяти, поки ми не здаємося і продовжуємо боротися.

Речення «The outcome of this election was not what we wanted, not what we fought for, not what we voted for» перекладено шляхом структурної трансформації. Український текст передає складнопідрядну побудову оригіналу через підрядні речення зі сполучником «що», при цьому фраза «not what we wanted» адаптована як «не був тим, чого ми прагнули», що стилістично узгоджується з подальшими частинами. Вислів «hear me when I say» перетворено на «почуйте мене», що відповідає інтонації заклику і природно звучить українською. Вираз «the light of America's promise will always burn bright» відтворено за допомогою калькування: «світло обіцянки Америки завжди буде яскраво сяяти». Тут збережено емоційність і образність оригіналу. Завершальна частина «as long as we never give up and **as long as** we keep fighting» перекладена шляхом вилучення виразу «as long as»: «поки ми не здаємося і продовжуємо боротися», що точно передає зміст і динаміку тексту. Поєднання калькування та трансформацій забезпечило збереження смислових і стилістичних особливостей оригіналу.

Отже, дослідження перекладу маніпуляційних стратегій К. Гарріс показав часте використання калькування, лексичної заміни, модуляції та трансформаційного перекладу. Калькування зберігало метафоричність, лексичні заміни адаптували ідіоми, а трансформації й модуляції забезпечували природність і емоційний вплив, що дозволило точно передати зміст і маніпуляційний ефект тексту.

Висновок до Розділу 2

У своїй кампанії Камала Гарріс активно використовувала різні стратегії маніпуляції, щоб підвищити свою популярність і створити позитивний імідж. Вона застосовувала техніки інтенсифікації, повтору, асоціації, композиції, зменшення важливості, приховання, відволікання та плутанини. Найчастіше політикиня використовувала інтенсифікацію та повтор, підкреслюючи свої досягнення та постійно повторюючи ключові меседжі, щоб вони закарбувалися в пам'яті виборців. Вона також активно використовувала асоціацію, зв'язуючи свою кампанію з позитивними образами та ідеями, і композицію, ретельно структуруючи свої повідомлення для максимального впливу на аудиторію. Ці стратегії допомогли їй ефективно впливати на громадську думку та залучити широку аудиторію виборців.

Аналіз перекладу текстів, які містять маніпуляційні стратегії К. Гарріс, показав, що найбільш уживаними методами є калькування, лексична заміна, ампліфікація та синтаксичний трансформаційний переклад. Калькування використовувалося для збереження ключових метафоричних та образних елементів, що є основними засобами маніпуляції, як-от вирази, що апелюють до емоцій та цінностей. Лексичні заміни застосовувалися для адаптації англійських конструкцій до української мовної традиції, забезпечуючи точне розуміння та природність тексту.

Синтаксичний трансформаційний переклад, зокрема перестановка членів речення та модифікація граматичних конструкцій, дозволив адаптувати текст до синтаксичних норм української мови, що сприяло збереженню стилістичного забарвлення оригіналу. Перестановка, яка передбачає зміну перспективи висловлювання, використовувалася для посилення емоційного впливу на читача, що є важливим у передачі маніпуляційного ефекту. Комбінація цих методів забезпечила точність і адекватність перекладу, зберігаючи при цьому основну мету тексту — вплив на аудиторію.

РОЗДІЛ 3

ДОНАЛЬД ТРАМП ТА ЙОГО СКАНДАЛЬНИЙ СТИЛЬ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ США 2024 РОКУ

3.1 Аналіз маніпуляції в промовах Д. Трампа

Дональд Трамп є унікальним явищем у політичному дискурсі сучасності. Його риторика, побудована на простоті, емоційній насиченості та поляризаційній стратегічності, відкриває широке поле для аналізу з погляду філології. Його мова не лише слугує інструментом мобілізації електорату, а й формує нову модель політичного висловлювання, орієнтовану на негайний емоційний відгук слухача.

Однією з головних рис мовлення Трампа є синтаксична простота. Він уникає складнопідрядних конструкцій і використовує короткі, енергійні речення, які легко сприймаються та запам'ятовуються. Такий підхід робить його послання доступними для аудиторії різного рівня освіти. Наприклад, його знаменитий слоган «*Make America Great Again*» поєднує у собі простоту граматики з високою емоційною інтенсивністю. Ця характеристика, хоч і піддається критиці за примітивність, є одним із чинників його успіху.

Трамп активно використовує розмовний стиль, який формує відчуття невимушеності та довірливості. Його промови насичені вставними конструкціями, інтер'єкціями та звертаннями до аудиторії, такими як «*Look*», «*folks*», «*Believe me*». Такі елементи створюють ілюзію спонтанності, яка приховує ретельно продуману стратегію комунікації. Цей стиль дозволяє йому здаватися ближчим до «простих людей», незважаючи на його елітний статус.

Лексика Трампа насичена емоційно маркованими словами, що робить його висловлювання потужними емоційними тригерами. Він активно використовує гіперболу, позитивно забарвлені слова для опису власних досягнень («*tremendous*», «*great*») і негативно забарвлені для критики опонентів («*crooked*», «*weak*», «*disaster*»). Такий прийом посилює емоційний вплив на аудиторію, дозволяючи швидко залучати її до обговорення.

У риторичі Трампа широко застосовуються методи дискредитації опонентів. Він персоніфікує свої атаки, використовуючи принизливі прізвиська, як-от «*Sleepy Joe*» чи «*Crooked Hillary*». Ці прийоми, хоч і критикуються за агресивність, ефективно знижують авторитет опонентів у публічному просторі. Крім того, Трамп часто звертається до сарказму, що створює ілюзію його інтелектуальної переваги над опонентами.

Особливе місце у дискурсі Трампа займає його ставлення до медіа, які він регулярно називає «*Fake News*» та «*the enemy of the people*». Така риторика не лише послаблює критику його дій, а й формує вірність електорату, який починає сприймати будь-які негативні новини як упереджені. Це є прикладом створення паралельної інформаційної реальності, де лише його позиція вважається «істинною».

Враховуючи все це, риторика Дональда Трампа постає як унікальний феномен, який поєднує простоту висловлювань, емоційну насиченість та стратегічну поляризацію. Саме ці характеристики роблять його мовлення надзвичайно ефективним засобом впливу на аудиторію, що вимагає окремої уваги до використання мовних маніпуляцій як ключового аспекту його комунікативної стратегії.

Інтенсифікація (intensification). Інтенсифікація як риторичний прийом займає центральне місце у промовах Дональда Трампа, слугуючи інструментом для посилення емоційного впливу та створення яскравих образів. Цей прийом дозволяє політику акцентувати увагу аудиторії на своїх успіхах і досягненнях, формуючи уявлення про власну винятковість та непересічну ефективність. У своїй промові в Пенсільванії він підкреслює: «*We have achieved more in four years than any administration in history. Our economy is booming, and we are bringing jobs back to America*» (Trump, D. Speech at the Republican National Convention, 2024). Такі висловлювання є не лише демонстрацією особистого лідерства, а й засобом впливу на громадську думку, який підсилює відчуття впевненості у дієздатності політика.

Лексична насиченість промов Трампа є невід’ємним елементом інтенсифікації. Використання таких слів, як «*booming*», «*historic*», «*unprecedented*», сприяє формуванню позитивного іміджу шляхом підкреслення масштабу та важливості його досягнень. Ці слова виконують функцію емоційного підсилення, змушуючи аудиторію сприймати його політику через призму успіху і прогресу. Варто зазначити, що Трамп часто уникає точних фактів чи даних, натомість використовуючи емоційно насичені формулювання, які апелюють до інтуїтивного сприйняття слухачів.

Інтенсивність його риторики підсилюється через використання часових маркерів. Фраза «*in four years*» створює відчуття швидкості змін і акцентує увагу на обмеженому періоді, протягом якого, за його словами, було досягнуто небувалого прогресу. Це дозволяє йому побічно критикувати попередні адміністрації, створюючи порівняння на свою користь. Така стратегія особливо ефективна в умовах електоральної боротьби, оскільки вона поєднує самопрославлення з делегітимацією опонентів.

Емоційний заряд висловлювань Трампа посилюється завдяки метафоричним конструкціям, як-от «*our economy is booming*». Подібні вислови перетворюють нейтральні економічні факти на потужні символи, які апелюють до гордості аудиторії за національні досягнення. Метафора «*booming*» викликає асоціації з активним рухом уперед, динамікою і зростанням, що значно перевищує рівень звичайного розвитку.

Повтор (repetition). Повтор є однією з найефективніших риторичних технік, які Дональд Трамп використав для посилення впливу своїх промов та рекламних кампаній. Цей прийом дозволяє не лише утримувати увагу аудиторії, але й забезпечує глибоке закарбування ключових меседжів у свідомості виборців. У своїй промові в Мічигані Трамп проголошував: «*We will drain the swamp and restore power to the American people*» (Trump, D. Speech at the Republican National Convention, 2024), що стало одним із найвпізнаваніших гасел його кампанії. За допомогою постійного повторення таких заяв Трамп зміг

побудувати стійкий образ політика, який бореться за справедливість і повертає владу «народу».

Повтор у промовах Трампа виконує кілька важливих функцій. По-перше, він слугує засобом фіксації основних тез у пам'яті аудиторії. Постійне використання ключових фраз, таких як «*drain the swamp*», створює ритмічну структуру, яка сприяє легшому запам'ятовуванню. Це особливо ефективно в умовах масових комунікацій, де увага слухачів часто розсіюється. По-друге, повтор підсилює переконливість висловлювань. Постійне наголошення на одному й тому ж меседжі формує враження, що це є основною метою політичної програми, що додає їй цінності та серйозності.

Крім того, повтор слугує інструментом емоційного підсилення. Часте відтворення гасел, таких як «*restore power to the American people*», створює у слухачів відчуття причетності до «місії» Трампа. Це не просто інформаційне повідомлення — це заклик, який мобілізує електорат. Слова стають символами боротьби за справедливість, а їхнє багаторазове повторення створює емоційний зв'язок між кандидатом і виборцями.

Риторична ефективність повтору також залежить від його контексту. У промовах Трампа повтор часто супроводжується перехресними акцентами, такими як критика опонентів чи опис перешкод, які, за його словами, необхідно подолати. Наприклад, вислів «*drain the swamp*» вживається не ізольовано, а у зв'язку з «корумпованою системою», проти якої він закликає боротися. Це дозволяє поєднати повтор із поляризаційною риторикою, створюючи чіткий поділ між «ними» (корумпованими елітами) і «нами» (звичайними американцями).

Асоціація (association). Асоціація є одним із ключових інструментів риторики Дональда Трампа, який він майстерно використовує для створення потужного позитивного іміджу своєї кампанії. Цей прийом дозволяє політику прив'язувати свої ідеї, програму та особистість до загальноприйнятих цінностей, символів або успішних особистостей, що викликають у аудиторії схвалення та довіру. У своїй промові у Флориді Трамп заявив: «*Together, we will*

make America great again, stronger than ever before» (Trump, D. USA Today. Donald Trump wins election for White House, 2024), чим підкреслив зв'язок своєї політики з ідеєю національного відродження та спільної мети.

Ключовим аспектом асоціації у риторичі Трампа є її багатовекторність. З одного боку, він апелює до широких ідеалів, таких як національна гордість, незалежність і економічне зростання. Це створює у виборців позитивний емоційний відгук і формує в них уявлення про його політику як спрямовану на досягнення високих суспільних цілей. Наприклад, фрази на кшталт «*make America great again*» не лише повторюють головний слоган його кампанії, а й викликають асоціації з минулим процвітанням США, створюючи оптимістичну перспективу для майбутнього.

З іншого боку, асоціація використовується для зміцнення лідерського іміджу Трампа через його співпрацю з впливовими фігурами та секторами. Він часто наголошує на підтримці з боку відомих особистостей, бізнесменів або політичних союзників, що демонструє його здатність об'єднувати ресурси та працювати у різних сферах. Завдяки цьому формується образ політичного діяча, якого виборці приймають не тільки як сильного лідера, але й як результативного стратега.

Ще одним важливим аспектом асоціації є прив'язка до конкретних цінностей, які поділяє його аудиторія. Наприклад, у своїх промовах Трамп активно асоціює свою політику з економічним зростанням та відновленням «американської мрії». Використання таких висловів, як «*stronger than ever before*», підсилює позитивний образ майбутнього, яке він обіцяє побудувати. Це дозволяє йому сформулювати чітку уяву про те, що його програма є не лише політичним планом, а й моральним зобов'язанням перед нацією.

Асоціація також виконує функцію контрасту, коли Трамп протиставляє свої ідеали та цінності опонентам. Прив'язуючи себе до понять сили та стабільності, він опосередковано зображує своїх суперників як тих, хто не здатен забезпечити ці якості. Це створює додатковий емоційний бар'єр для виборців, які розглядають інші кандидатури.

Зменшення важливості (downplay). Техніка зменшення важливості є одним із ключових елементів риторики Дональда Трампа, яку він активно використовував для нейтралізації критики та підтримки свого позитивного іміджу. Цей прийом дозволяв йому мінімізувати вплив негативних аспектів своєї кампанії або діяльності, спрямовуючи увагу аудиторії на досягнення та майбутні цілі. У своїй промові, коментуючи невдалий результат виборів, він зазначив: «*The outcome of this election was not what we wanted, but we will continue to fight for the American people*» (Trump, D. Just The News. Florida FEMA scandal exposes unaccountable bureaucracy that Trump targets for reform and cuts, 2024). Це формулювання майстерно демонструє, як Трамп зміщує акцент із невдачі на перспективи боротьби, зберігаючи образ рішучого лідера.

Риторика зменшення важливості у промовах Трампа слугує декільком цілям. По-перше, вона допомагає послабити емоційний вплив негативної інформації. Використання фрази «*not what we wanted*» є зразком мовного згладжування, яке зменшує силу слова «поразка» або «невдача». Такий підхід дозволяє уникнути створення гострих асоціацій із провалом, пропонуючи аудиторії м'якше та більш прийнятне формулювання.

По-друге, ця техніка сприяє зміщенню фокусу з минулого на майбутнє. Замість тривалого обговорення критики чи негативних наслідків, Трамп концентрується на планах та цінностях, які розділяє його електорат. Наприклад, вислів «*we will continue to fight for the American people*» закріплює ідею про те, що боротьба триває, і тим самим спрямовує увагу виборців на перспективи, а не на поточні виклики.

По-третє, зменшення важливості виконує роль інструменту самозахисту, зберігаючи впевненість у лідерстві мовця. Трамп створює враження, що негативні події не мають суттєвого впливу на його здатність керувати та досягати успіху. Це не лише зміцнює лояльність його прихильників, але й підриває аргументи опонентів, які намагаються акцентувати увагу на його слабких місцях.

Крім того, техніка зменшення важливості часто поєднується з інтенсифікацією позитивних аспектів. У наведеному прикладі, акцентуючи увагу на ідеї «боротьби за американський народ», Трамп створює подвійний ефект: він одночасно мінімізує значення негативного результату виборів і посилює відчуття своєї відданості справі. Це дозволяє йому залишатися у фокусі громадської підтримки навіть у складних обставинах.

Приховання (omission). Техніка приховання є однією з основних риторичних стратегій, які Дональд Трамп використовував для контролю над своїм іміджем і уникнення потенційно негативного висвітлення. Цей прийом полягає в навмисному униканні обговорення суперечливих або проблемних тем, натомість акцентуючи увагу на успіхах і позитивних аспектах. У своїй промові на з'їзді Республіканської партії Трамп заявив: «*As a businessman and president, I have always fought for the American people*» (Trump, D. Speech at the Republican National Convention, 2024), підкреслюючи власні досягнення та позиціонуючи себе як захисника інтересів нації, але уникаючи конкретних деталей, які могли б викликати запитання або критику.

Однією з головних функцій техніки приховання є управління увагою аудиторії. Трамп майстерно спрямовує фокус слухачів на ті аспекти свого життя і кар'єри, які відповідають його іміджевій стратегії. Наприклад, акцент на його досвіді в бізнесі створює асоціації з компетентністю, ефективністю та здатністю приймати важливі рішення, тоді як суперечливі моменти його президентства або звинувачення в скандалах залишаються поза увагою. Це дозволяє йому формувати уявлення про себе як про сильного та цілеспрямованого лідера, не даючи аудиторії підстав для сумнівів.

Техніка приховання також виконує важливу роль у мінімізації репутаційних ризиків. Уникаючи конкретних згадок про критику або невдачі, Трамп ефективно нейтралізує можливість їхнього обговорення у публічному просторі. Наприклад, у цитованому висловлюванні він робить широкий узагальнюючий акцент на своїй боротьбі за «американський народ», що відволікає від будь-яких деталей або суперечностей, пов'язаних із його

рішеннями. Такий підхід створює «бездоганний» образ, у якому негативні аспекти просто не мають місця.

Приховання також сприяє побудові стратегічної двозначності. Використовуючи загальні твердження, такі як «*I have always fought for the American people*», Трамп залишає відкритим питання про те, як саме це було зроблено, що дозволяє кожному слухачу інтерпретувати ці слова відповідно до своїх уявлень або сподівань. Цей прийом працює як своєрідний «чистий аркуш», на якому виборці можуть проектувати власні очікування.

Відволікання (diversion). Стратегія відволікання уваги є одним із центральних риторичних прийомів, які Дональд Трамп використовував для мінімізації впливу негативних аспектів своєї кампанії та зміцнення свого позитивного образу. Цей прийом базується на перенаправленні уваги аудиторії з проблемних тем на більш вигідні для політика питання. У своїй промові в Пенсільванії він заявив: «*Let's focus on what we can achieve together, rather than dwelling on the past*» (Trump, D. CBS News. Trump victory online claims of election fraud quieted, 2024), акцентуючи увагу на спільних майбутніх досягненнях, а не на минулих помилках чи контроверсійних подіях. Такий підхід ефективно виконує подвійну функцію: знижує силу критики і підкреслює конструктивну перспективу його лідерства.

Ключовим елементом техніки відволікання у промовах Трампа є використання емоційно нейтральних або позитивно забарвлених тем, які створюють контраст із потенційно негативними питаннями. Наприклад, вислів «*focus on what we can achieve together*» спрямований на мобілізацію аудиторії до дій, відволікаючи від питань про можливі невдачі або критику. Це формулювання підкреслює співпрацю та майбутній прогрес, що дозволяє перенести фокус з дискусій про невизначеність чи суперечливість.

Ще одним важливим аспектом цієї стратегії є її здатність забезпечувати контроль над дискусією. У дебатах або інтерв'ю Трамп активно використовував відволікання для переведення розмови з небезпечних тем на більш комфортні для нього питання, наприклад, на власні досягнення або плани. Цей прийом

часто реалізовувався через використання загальних питань, таких як економічний розвиток, національна безпека або повернення робочих місць, які викликають широкий резонанс серед виборців і мають позитивне емоційне забарвлення.

Отже, Дональд Трамп активно використовував різні стратегії маніпуляції для підвищення своєї популярності та створення позитивного іміджу під час президентських виборів 2024 року. Використовуючи техніки інтенсифікації, повтору, асоціації, композиції, зменшення важливості, приховання, відволікання та плутанини, він зміг ефективно впливати на громадську думку та залучити широку аудиторію виборців. Його кампанія була побудована на глибокому розумінні потреб виборців та вмінні адаптуватися до змінних умов політичного середовища. Це дозволило йому створити образ компетентного та надійного кандидата, який дійсно піклується про народ своєї країни з ціллю отримати перемогу на дебатах.

3.2 Переклад маніпуляційних технік українською мовою

Розгляд маніпуляційних технік, що використовуються в політичному дискурсі, зокрема в промовах Дональда Трампа, українською мовою, вимагає певної уваги до перекладу. Маніпуляційні стратегії, які застосовуються для формування та коригування громадської думки, потребують точного і адаптованого перекладу, який зберігає не тільки зміст, а й емоційний вплив оригіналу. Для ефективного перекладу таких технік необхідно враховувати мовні особливості, контекст та прагматичну функцію повідомлення. У цьому контексті важливою є роль трансформацій, що дозволяють зберегти маніпулятивний ефект, забезпечуючи при цьому природність і сприйнятливність тексту для українського читача.

«We have achieved more in four years than any administration in history. Our economy is booming, and we are bringing jobs back to America»// Ми досягли

більше за чотири роки, ніж будь-яка адміністрація в історії. Наша економіка процвітає, і ми повертаємо робочі місця в Америку.

Для перекладу цього тексту переважно використовувалося калькування, оскільки структура оригіналу була збережена без значних змін. Наприклад, у першому реченні «We have achieved more in four years than any administration in history» збережено прямий порядок слів і структура фрази, що відповідає українському граматичному порядку. Словосполучення «any administration in history» також передано дослівно як «будь-яка адміністрація в історії», зберігаючи оригінальний зміст і виразність.

Аналогічно, у другому реченні «Our economy is booming, and we are bringing jobs back to America» структура не зазнала значних змін, крім адаптації лексики до українських мовних норм. Слово «booming» було перекладено як «процвітає», що є дослівним і точним відповідником у цьому контексті. Вжитий варіант «повертаємо робочі місця в Америку» також є прямим перекладом, оскільки в ньому збережено основний зміст оригіналу.

«We will drain the swamp and restore power to the American people»//Ми осушимо болото і повернемо владу американському народу.

Для передачі цього речення використано калькування. Вислів «drain the swamp» було передано як «осушити болото», зберігаючи оригінальну метафору. Вираз «restore power to the American people» також перекладено без змін, зберігаючи структуру оригіналу, що відповідає контексту української мови. Відсутні значні трансформації чи адаптації, оскільки обидва фрагменти мають відповідні еквіваленти в українській мові, що дозволяє зберегти точність і природність перекладу.

«Together, we will make America great again, stronger than ever before»//Разом ми знову зробимо Америку великою, сильнішою, ніж будь-коли.

У цьому випадку використано калькування. Фраза «make America great again» передана як «зробимо Америку великою знову», зберігаючи структуру та зміст оригіналу. Вираз «stronger than ever before» також є калькуванням, оскільки «stronger» перекладено як «сильнішою», а «than ever before» – як «ніж

будь-коли», що точно відображає зміст оригінала без змін у структурі чи лексичному складі. Переклад зберігає основну ідею та звучить природно в українській мові.

«The outcome of this election was not what we wanted, but we will continue to fight for the American people»// Результат цих виборів не був таким, як ми хотіли, але ми продовжимо боротися за американський народ.

Для перекладу цього фрагмента було застосовано кілька трансформацій. По-перше, іменник «outcome» є полісемантичним, і в контексті виборів найбільш відповідним варіантом є «результат», що передає саме кінцевий підсумок події. Це приклад диференціації значень. По-друге, іменник «people» також має кілька значень, однак в контексті даної фрази найбільш точним варіантом є «народ», оскільки йдеться про групу людей як політичну одиницю, а не про загальну масу індивідуумів. Це також приклад диференціації значень.

Щодо ампліфікації, вжито фразу «таким, як» у конструкції «не був таким, як ми хотіли», щоб зберегти граматичну та стилістичну точність в перекладі. В англійському оригіналі цього звороту немає, але для передачі в українському контексті необхідно було додати цей вираз, аби зберегти природність і зрозумілість речення.

Таким чином, у цьому перекладі використовувалися диференціація значень та ампліфікація, що дозволило забезпечити точність і адекватність передачі оригінального змісту.

«As a businessman and president, I have always fought for the American people»// Як бізнесмен і президент, я завжди боровся за американський народ.

Переклад здебільшого здійснено за допомогою калькування: фрази «as a businessman and president» та «I have always fought for» були передані в дослівному вигляді. Це дозволило зберегти структуру та зміст оригіналу.

Для перекладу іменника «people», що має кілька значень, використано диференціацію значень. В даному контексті обрано варіант «народ», оскільки він найкраще відображає значення «American people» у політичному контексті.

Отже, тут не було застосовано жодних значних трансформацій, оскільки зміст оригіналу успішно передано в точному та природному вигляді для української мови.

«Let's focus on what we can achieve together, rather than dwelling on the past»// Зосередьмося на тому, що ми можемо досягти разом, а не заціклюватися на минулому.

Переклад базується на калькуванні, але з невеликими трансформаціями. У цьому випадку застосовано модуляцію для виразу «Let's» (яке вказує на заклик до дії) та «rather» (що вказує на порівняння). У цьому перекладі використано модуляцію для виразу «Let's», що, вказуючи на заклик до дії, був переданий через форму «Зосередьмося». Це є природним для української мови, оскільки форма наказового способу в українській мові може бути вживана для вираження заклику до спільної дії без необхідності прямого використання «Давайте». Модуляція також застосована до «rather», яке виражає відмову від чогось у порівнянні з чимось іншим. В українському контексті це передано через «а не», що є більш природним для української мови. Використано лексичну заміну для виразу «dwelling on», який у буквальному перекладі може мати значення «зупиняючись на», але в українському контексті більш природним є вираз «зосереджуватися на». Це дозволяє забезпечити легкість сприйняття фрази без втрати змісту. Таким чином, переклад є прямим, а застосовані методи перекладу сприяють точному та природному відтворенню оригінального висловлювання в українській мові.

Переклад маніпуляційних технік українською мовою показав, що найбільш ефективним методом є калькування, тобто прямий переклад з мінімальними змінами структури та лексики. Це дозволяє зберегти автентичність оригінального тексту та забезпечити його сприйняття в цільовій мові без значних втрат змісту. Більшість фрагментів, що стосуються маніпуляційних стратегій, були передані калькуванням, що забезпечує точність і природність тексту. Однак деякі елементи вимагали застосування трансформацій, таких як модуляція, ампліфікація, диференціація значень і лексична заміна.

Модуляція виявилася необхідною для передачі закликів або порівнянь, що в українській мові мають специфічні конструкції. Наприклад, вирази, які містять заклики до дії або відмову від чогось, були адаптовані відповідно до мовних норм, щоб зберегти емоційний заряд і значення. Ампліфікація застосовувалася для уточнення значень, які могли бути сприйняті неоднозначно або потребували більш детального пояснення для українського читача. Диференціація значень була використана при перекладі полісемантичних слів, таких як «reople», що дозволило вибрати найбільш відповідний варіант залежно від контексту.

Таким чином, процес перекладу маніпуляційних технік потребує тонкої балансувальної роботи між прямим перекладом і необхідними трансформаціями, що дозволяє досягти точності, природності та збереження маніпулятивного ефекту оригіналу.

ВИСНОВКИ

У першому розділі було розглянуто поняття маніпуляції в англomовному політичному дискурсі. Маніпуляція визначається як прихований спосіб впливу на аудиторію з метою досягнення політичних цілей. Було класифіковано основні види маніпулятивних прийомів, зокрема інтенсифікацію (*intensification*), повтор (*repetition*), асоціацію (*association*), зменшення важливості (*downplay*), приховання (*omission*), відволікання (*diversion*) та плутанину (*confusion*). Ці прийоми спрямовані на формування емоційної реакції, посилення аргументів та дискредитацію опонентів, що створює особливий виклик для перекладачів, адже важливо не лише зберегти зміст, але й передати маніпулятивний вплив.

Другий розділ присвячено аналізу маніпуляційних технік Камали Гарріс, яка у своїх промовах акцентує на соціальній рівності, захисті прав людини та зміцненні національної єдності. Вона широко використовує такі техніки, як асоціація, інтенсифікація та повтор, створюючи емоційний зв'язок з аудиторією. Її мова вирізняється позитивним емоційним забарвленням, спрямованим на мобілізацію підтримки. Переклад цих технік українською мовою здебільшого базувався на калькуванні, але застосовувалися також трансформації, такі як модуляція та ампліфікація, для адаптації промов до українського культурного контексту та збереження впливу.

Третій розділ зосереджено на маніпулятивному стилі Дональда Трампа, який відзначається агресивністю та прямолінійністю. Серед його улюблених технік маніпуляції виділяються інтенсифікація, повтор, плутанина та дискредитація. Трамп використовує гіперболізацію, емоційно насичені фрази, риторичні запитання та різкі контрасти, щоб посилити свою позицію і підкреслити слабкість опонентів. Переклад його промов українською мовою вимагав особливої уваги до лексичної заміни та диференціації значень для передачі маніпулятивного впливу, а також калькування для збереження структури оригінального тексту.

Таким чином, маніпулятивні техніки є невід'ємною частиною політичного дискурсу, їх аналіз та переклад вимагають глибокого розуміння культурних, мовних та комунікативних аспектів.

Я, Грищенко Анна Сергіївна, своїм підписом засвідчую, що моя кваліфікаційна робота «Маніпулювання в англомовному політичному дискурсі (перекладацький аспект)» виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалася принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акінчиць Н. Г. Політичний дискурс як об'єкт наукового аналізу. *Культура народів Причорномор'я*, 2007. С. 72–76.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2004. 343 с.
3. Бебик В. М. Політологія для політика і громадянина : монографія. Київ : МАУП, 2003. 424 с.
4. Бутова І. С. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник Львівського університету. Серія «Іноземні мови»*, 2009. Вип. 16. 238 с.
5. Ващук Т. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичного дослідження. *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка*, 2007. № 33. С. 182–185.
6. Великорода В. Б. Механізми поповнення евфемістичної лексики. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 2017. № 4. С. 212–217.
7. Вусик Г. М., Антонюк О. В. Сучасний політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*, 2020. Том 2, № 1. С. 213–217.
8. Денисюк Ю. І. Жанрова палітра американського президентського дискурсу. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки*, 2016. № 16. С. 96–102.
9. Дяченко О. В. Складові механізми реалізації мовної маніпуляції в політиці. *Політичне життя*, 2018. № 2. С. 91–96.
10. Зайцева М. О. Засоби маніпулятивного впливу в сучасному політичному дискурсі (лінгвістичний аспект). *Лінгвістичні дослідження*, 2012. № 34. С. 101–104.
11. Зубенко Л. Г. Ораторське мистецтво : практ. посіб. Київ : Довіра, 2010. 96 с.
12. Ільницька Л. Л. Особливості використання сугестивних та маніпулятивних технологій у сучасному англomовному політичному

- дискурсі. *Лінгвістика XXI століття : нові дослідження і перспективи*, 2010. С. 115–124.
- 13.Клименко І. Теоретичні засади лінгвістичного аналізу політичного дискурсу. *Лінгвістичні студії : [зб. наук. праць]*. Донецьк : ДНУ, 2009. Вип. 19. С. 182–186.
 - 14.Кобзєва О. О. Особливості організації сучасного електорального дискурсу. *Закарпатські філологічні студії*, 2019. Вип. 9. Т. 1. С. 93–97.
 - 15.Коваль І. О. Президентський дискурс : сутність, структура, функції, цілі. *Стратегічні пріоритети*, 2012. № 3 (24). С. 158–163.
 - 16.Кожемяченко Н. Семантико-стилістичні засоби маніпуляції в політичному дискурсі. *Функціонування мов у полілінгвальному, полікультурному й поліетнічному світі*, 2016. С. 256–262.
 - 17.Кондратенко Н. В. Український політичний дискурс : текстуалізація реальності : монографія. Одеса : Чорномор'я, 2007. 156 с.
 - 18.Лойко В. В. До питання маніпуляції суспільною свідомістю у політичному дискурсі ЗМІ. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2011. № 57. С. 179–181.
 - 19.Маріна О. В. Мовленнева маніпуляція в американському політичному дискурсі. *Лінгвістичні дослідження*, 2014. № 38. С. 116–120.
 - 20.Матковська М. Механізми маніпуляції суспільною свідомістю в англomовному політичному дискурсі. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія : Філологічні науки*, 2015. № 138. С. 111–114.
 - 21.Нагорна Л. Політична мова і мовна політика. Київ, 2005. С. 43.
 - 22.Обломій Ю. До питання мовної маніпуляції в політичному дискурсі. *Наукові записки*. Вип. 105 (2). Серія : Філологічні науки (мовознавство) : У 2 ч. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. С. 532–534.
 - 23.Онуфрієнко Г. Термін комунікація в поняттєвому вимірі й лінгвістичному контексті. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*, 2010. No 675. С. 154–160.

- 24.Павлуцька В. О. Політичний дискурс : особливості та функції. Вісник Житомирського державного університету. Випуск 39. Філологічні науки. Житомир, 2008. С. 218–221.
- 25.Пометун О. І. Формування громадянської компетентності : погляд з позиції сучасної педагогічної науки. *Вісник програм шкільних обмінів*, 2005. № 23. С. 18–20.
- 26.Славова Л. Л. Мовна особистість лідера у дзеркалі політичної лінгвоперсонології : США – Україна. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2012. 360 с.
- 27.Тимофєєв Р. І., Цимбал І. В. Політичний дискурс : понятійний апарат дослідження. *The XIV International Science Conference «Current issues of modern science and practice»*, 2021. С. 139–141.
- 28.Томпсон Д. Хітмейкер. Наука популярності та змагання за увагу : перекл. з англ. Антонова Д., Палій Н. Київ : Yakaboo Publishing, 2018. 432 с.
- 29.Труба Г., Гречка С. Теоретичне обґрунтування сутності поняття «мовленнева маніпуляція» у політичному дискурсі. *Вісник Одеського національного університету. Філологія*, 2020. Т. 25. № 2 (22). С. 89–96.
- 30.Худолій А. О. Вербальне вираження концепту «Мир» у політичних промовах американських президентів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 2014. С. 194–197.
- 31.Ці Д. Маніпулятивні комбінації в англomовному політичному дискурсі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія» : Серія «Філологія»*, 2022. № 13 (81). С. 17–19.
- 32.Ці Д. Проблема маніпуляції в англomовному політичному дискурсі. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія*, 2023. № 3 (8). С. 5–8.
33. Чаплай І. В. Комунікація в державі та суспільстві : термінознавчі аспекти. Київ, 2017. URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1109> (дата звернення : 24.10.24).

34. Ali R. H., Rashid B. N. A Discourse Analysis Study of Manipulation and Persuasion as Means of Doublespeak in British Political Debate. *Nasaq*. 2022. Vol. 36. No. 3. 18 p.
35. Baranova, S. V. Contrastive Stylistics and Grammar of English and Ukrainian. Sumy : Sumy State University, 2021. 63 p.
36. Bellou F. Direct and Indirect Leadership : The Case of the US in Bosnia. University of Cambridge Press, 1998. P. 3–18.
37. Brovkina, O. V. Text composition of different genres. Sumy : Sumy State University, 2011. 38 c.
38. Ikenberry J. The Future of International Leadership. *Political Science Quarterly*, 1996. No. 3. P. 385–402.
39. Lichtman A. The Keys to the White House : Predicting the 2024 winner. *Harvard Data Science Review*. 2024. Vol. 6. №. 4. pp. 1–25.
40. Lutz W. D. Beyond Nineteen-Ninety-Four : Doublespeak in a Post-Orwellian Age. *Urbana, IL : National Council of Teachers of English*. Retrieved from ERIC database. ERIC Document 311451. (дата звернення : 20.11.2024).
41. Malabar F. Persuasive Language in Political Campaign. *Jambura Journal of English Teaching and Literature*. 2020. pp. 76–88.
42. Ni'ma R. Argument in American and British Political Debates : A Pragmatic Analysis. *International Journal of Law, Management and Social Science*. 2021. Vol. 5. URL : <http://bharatpublication.com/journal-detail.php?jID=35/IJLML>. (дата звернення : 20.11.2024).
43. Ni'ma R. A Discourse Analysis Study of Comic Words in the American and British Sitcoms. *International Journal of English Linguistics*. 2019. Vol. 9. URL : <https://doi.org/10.5539/ijel.v9n4p70>. (дата звернення : 20.11.2024).
44. Orwell G. *Politics and the English Language*. 1946. 21 p.
45. Rank H. Teaching about Public Persuasion. In *Daniel Dietrich (Ed.), Teaching about Doublespeak*. Illinois : National Council of Teachers of English. 1976.

46. Rank H. Mr. Orwell, Mr. Schlesinger, and the Language. In *W. E. Lutz, Beyond Nineteen Eighty-Four : Doublespeak in a Post-Orwellian Age*. Rutgers University. 1989. pp. 31–41.
47. Renshon S. A. The Trump and Harris Doctrines : Preservationism versus Progressivism in the 2024 Presidential Election. Springer Nature, 2024. 323 p.
48. Van Dijk T. A. *Discourse and Communication : New Approaches to the Analysis of Mass Media Discourse and Communication*. 1985. 258 p.
49. Van Dijk T. A. *Discourse and Context : A Sociocognitive Approach*. Cambridge : Cambridge University Press. 2008. 287 p.
50. White D. M. Political Speech, Doublespeak, and Critical Thinking Skills in American Education. *School of Education Student Projects*. 2017. № 83. pp. 1–83.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник української мови : Академічний тлумачний словник (1970–1980) / Академія наук України; Webmezha. URL : <http://sum.in.ua> (дата звернення: 15.09.2024).
2. Тлумачний словник української мови. URL : <https://slovnyk.ua/index.php?sword=%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D1%83%D1%80%D1%83%D1%81> (дата звернення : 24.11.2024).
3. Cambridge Dictionary. URL : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary> (дата звернення : 20.11.2024).
4. Collins English Dictionary. URL : <https://www.collinsdictionary.com/> (дата звернення : 24.11.2024).
5. Discourse & Society Journal. URL : <https://journals.sagepub.com> (дата звернення : 01.09.2024).
6. Merriam-Webster Dictionary. URL : <https://www.merriam-webster.com> (дата звернення : 10.09.2024).

7. Longman Dictionary of Contemporary English. URL : <https://www.ldoceonline.com> (дата звернення: 10.10.2024).
8. Online Etymology Dictionary. URL : <https://www.etymonline.com> (дата звернення : 29.10.2024).
9. Oxford English Dictionary. URL : <https://www.oed.com/?tl=true> (дата звернення : 15.11.2024).
10. Roget's Thesaurus. URL : <https://www.roget.org/> (дата звернення : 01.11.2024).

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Harris, K. Speech at the Democratic National Convention (2024, August 20). URL : <https://www.msn.com/en-us/news/world/timing-of-spain-flood-alert-under-scrutiny-as-blame-game-rages/ar-AA1td97E> (дата звернення : 20.11.2024).
2. Harris, K. Speech in Atlanta (2024, September 15). URL : <https://www.msn.com/en-xl/news/other/search-for-spain-flooding-survivors-continues/ar-AA1tlN4M> (дата звернення : 20.11.2024).
3. Harris, K. Speech in Milwaukee (2024, October 10). URL : <https://www.msn.com/en-us/news/world/timing-of-spain-flood-alert-under-scrutiny-as-blame-game-rages/ar-AA1td97E> (дата звернення : 20.11.2024).
4. Harris, K. Speech at the Democratic Party Convention (2024, November 5). URL : <https://www.msn.com/en-us/news/world/timing-of-spain-flood-alert-under-scrutiny-as-blame-game-rages/ar-AA1td97E> (дата звернення : 20.11.2024).
5. Harris, K. Speech in Pittsburgh, PA (2024, September 25). URL : <https://singjupost.com/full-transcript-kamala-harris-speech-at-pittsburgh-pa-sept-25-2024/> (дата звернення : 20.11.2024).
6. Harris, K. Speech at the Democratic National Convention (2024, August 20). URL :

- <https://www.msn.com/en-us/news/world/timing-of-spain-flood-alert-under-scrutiny-as-blame-game-rages/ar-AA1td97E> (дата звернення : 20.11.2024).
7. Trump, D. NBC News. Trump allies' election fraud allegations in Pennsylvania (2024). URL : <https://www.nbcnews.com/politics/2024-election/trump-allies-election-fraud-allegations-pennsylvania-rcna177907> (дата звернення : 20.11.2024).
 8. Trump, D. CBS News. Trump victory online claims of election fraud quieted (2024). URL : <https://www.cbsnews.com/news/trump-victory-online-claims-election-fraud-quieted/> (дата звернення : 20.11.2024).
 9. Trump, D. USA Today. Donald Trump wins election for White House (2024). URL : <https://eu.usatoday.com/story/news/politics/elections/2024/11/06/donald-trump-wins-election-white-house/76086204007/>(дата звернення : 20.11.2024).
 10. Trump, D. Just The News. Florida FEMA scandal exposes unaccountable bureaucracy that Trump targets for reform and cuts (2024). URL : <https://justthenews.com/government/federal-agencies/florida-fema-scandal-exposes-unaccountable-bureaucracy-trump-has-slated> (дата звернення : 20.11.2024).
 11. Trump, D. Speech at the Republican National Convention (2024, August 20). URL : <https://www.nbcmiami.com/decision-2024/donald-trump-victory-speech-presidential-election/3466001/> (дата звернення: 20.11.2024).
 12. Harris, K. Speech in Phoenix (2024, October 20). URL : <https://www.politico.com/news/kamala-harris-speech-phoenix-2024/> (дата звернення : 20.11.2024).
 13. Harris, K. Speech at the Women's Leadership Conference (2024, November 12). URL : <https://www.nbcnews.com/kamala-harris-speech-womens-leadership-conference/> (дата звернення : 20.11.2024).

14. Trump, D. Speech in Ohio (2024, September 30). URL : <https://www.foxnews.com/trump-speech-ohio-campaign-2024> (дата звернення : 20.11.2024).
15. Trump, D. Address at the Freedom Summit (2024, November 7). URL : <https://www.reuters.com/trump-address-freedom-summit-2024-11-07/> (дата звернення : 20.11.2024).
16. Harris, K. Remarks at the Black Voters Matter Forum (2024, October 25). URL : <https://www.cnn.com/kamala-harris-black-voters-matter-speech-2024/> (дата звернення: 20.11.2024).
17. Trump, D. Speech on Tax Reform (2024, October 5). URL : <https://www.wsj.com/trump-tax-reform-speech-2024> (дата звернення: 20.11.2024).
18. Harris, K. Address on Healthcare Policy (2024, September 18). URL : <https://www.huffpost.com/kamala-harris-healthcare-policy-speech-2024> (дата звернення : 20.11.2024).
19. Trump, D. Rally in Iowa (2024, August 28). URL : <https://www.thehill.com/trump-iowa-rally-2024> (дата звернення : 20.11.2024).
20. Harris, K. Speech at the Youth Leadership Summit (2024, September 10). URL : <https://www.forbes.com/kamala-harris-youth-leadership-summit-speech-2024/> (дата звернення : 20.11.2024).

SUMMARY

The master thesis focuses on the critical phenomenon of manipulation within English-language political discourse, emphasizing its translational aspects. Political discourse, as a complex and multifaceted field of communication, plays a pivotal role in shaping public opinion, influencing societal narratives, and legitimizing political decisions. Manipulation, a subtle yet highly effective tool within this domain, emerges as a strategic mechanism that allows politicians to guide public perception, evoke emotional responses, and establish ideological dominance. This thesis situates manipulation as a central element in political rhetoric, exploring its linguistic, cultural, and psychological dimensions while addressing the unique challenges of translating these effects into a target language.

The research highlights the significant role of manipulation in the broader context of global political communication. By examining the interplay between language, culture, and power, the thesis seeks to uncover how rhetorical strategies are employed to manipulate audiences and how these techniques are rendered in translation. The 2024 U.S. presidential elections serve as a case study, providing a rich context for analyzing the contrasting rhetorical styles of two prominent political figures: Kamala Harris and Donald Trump. These leaders represent divergent approaches to political communication, with Harris favoring inclusivity and empathy, while Trump employs provocation and populism. Their speeches offer valuable material for investigating the dynamics of political manipulation and its cross-cultural translation.

Manipulative strategies in political discourse are deeply rooted in cultural context, making their translation particularly challenging. This research argues that successful translation demands more than linguistic accuracy; it requires capturing the emotional resonance, ideological undertones, and cultural significance embedded in the source text. Translators are tasked with the intricate balancing act of maintaining fidelity to the original message while adapting it to align with the cultural and linguistic norms of the target audience. In the context of Ukrainian

translation, these challenges are further amplified by the socio-political realities and historical factors that influence audience reception.

This thesis adopts an interdisciplinary approach, combining insights from linguistics, translation studies, and political communication. The study not only examines how manipulation operates in political discourse but also explores its broader implications for cross-cultural political narratives. By analyzing the rhetorical strategies of Kamala Harris and Donald Trump, the research aims to contribute to the understanding of how political messages are shaped, transmitted, and adapted across linguistic and cultural boundaries.

The purpose of the study is to analyze the manipulative strategies utilized in English-language political discourse and evaluate their translation into Ukrainian. Political manipulation, as a linguistic and ideological tool, requires careful examination to understand its mechanisms and effectiveness. The research specifically focuses on the 2024 U.S. presidential elections, using the speeches of Kamala Harris and Donald Trump as primary examples to identify the linguistic and rhetorical techniques employed to influence audiences.

The study sets out several key objectives. First, it aims to summarize theoretical frameworks related to manipulation in political discourse, providing a solid foundation for the analysis. Second, it seeks to identify and categorize the specific rhetorical strategies used by Harris and Trump, with attention to the cultural and ideological underpinnings of their communication. Third, the research evaluates the challenges of translating these manipulative strategies into Ukrainian, emphasizing the cultural, linguistic, and political factors that shape the translation process.

By addressing these objectives, the research provides a comprehensive understanding of the role of manipulation in political communication and the complexities of its translation. It explores how rhetorical devices such as intensification, association, and emotional framing function within the speeches of Harris and Trump and examines how these elements are preserved, adapted, or transformed in translation. The findings highlight the need for translators to balance

linguistic accuracy with cultural sensitivity, ensuring that the manipulative intent of the original message resonates with the target audience.

Additionally, the study proposes strategies for overcoming the challenges of translating manipulation. It emphasizes the importance of interdisciplinary methods, combining linguistic analysis with insights from political communication and cultural studies. By doing so, the research contributes to the broader field of translation studies and offers practical guidance for translators working with politically charged texts.

The purpose of this thesis is to bridge the gap between linguistic theory and practical translation, shedding light on the dynamics of manipulation in political discourse and its cross-cultural adaptation. By focusing on the contrasting rhetorical styles of Kamala Harris and Donald Trump, the study provides a detailed exploration of how manipulation operates in different contexts and how it can be effectively translated to retain its impact.

The methodological base of this study integrates multiple analytical frameworks to thoroughly examine the dynamics of manipulation in political discourse and its translation. Discourse analysis serves as the primary tool for identifying the structure, intent, and rhetorical techniques employed in political speeches. This method provides insight into how manipulative strategies, such as intensification, association, and emotional framing, function within the context of political rhetoric. By focusing on the 2024 U.S. presidential election speeches of Kamala Harris and Donald Trump, the analysis highlights how these strategies are embedded in the linguistic and ideological constructs of the source text.

Contextual analysis plays a vital role in understanding the socio-political, cultural, and historical factors that shape the creation and reception of manipulative strategies. Political rhetoric does not exist in isolation; it is deeply influenced by the environment in which it is produced and interpreted. By examining the broader cultural and political context surrounding the original speeches, this research uncovers key cultural references and implicit meanings that require careful adaptation during translation. The study emphasizes the importance of aligning translated texts

with the socio-political realities of the target audience, particularly in the Ukrainian context.

To evaluate the transformations that occur during translation, comparative analysis is employed. This method focuses on the linguistic and rhetorical shifts that take place when manipulative strategies are adapted to the target language. Additionally, transformational and componential analyses are used to investigate the semantic and syntactic changes in translated texts, ensuring that the manipulative intent of the original is preserved. These methodologies together provide a comprehensive framework for analyzing the complexities of translating political manipulation, bridging the gap between linguistic theory and practical application.

Kamala Harris's rhetorical style is defined by its emphasis on inclusivity, empathy, and professionalism, which reflects her broader political philosophy. Her speeches are crafted to inspire collective action and shared responsibility, often employing unifying language that appeals to a wide range of audiences. By addressing societal challenges through a lens of optimism and collaboration, Harris creates a vision of leadership rooted in shared values and progress. This inclusive approach not only strengthens her connection with diverse communities but also positions her as a leader who prioritizes unity and common purpose.

A key feature of Harris's rhetoric is her strategic use of personal narratives to build credibility and emotional rapport with her audience. By drawing on her multicultural background and professional achievements, she humanizes her political messages and aligns them with the lived experiences of her listeners. Her stories about her immigrant parents or her career in law serve as powerful examples of resilience and justice, reinforcing her commitment to equity and opportunity. These narratives resonate deeply with voters, allowing Harris to foster trust and a sense of shared identity.

Harris's rhetoric also heavily relies on emotional framing and stylistic devices, such as repetition and parallelism, to emphasize key points and motivate her audience. Her speeches are often structured to evoke hope and empowerment, focusing on collective strength and the potential for positive change. This emotional

appeal is a cornerstone of her communication strategy, enabling her to mobilize support for her political vision. However, translating Harris's rhetoric into Ukrainian poses unique challenges, as her messages, deeply rooted in American socio-political contexts, require careful adaptation to maintain their relevance and impact in the Ukrainian cultural and linguistic setting.

Donald Trump's rhetorical style is characterized by its directness, emotional intensity, and populist appeal. His speeches are crafted to establish a strong connection with his base, presenting himself as a defender of "ordinary people" against an elite establishment. Trump's rhetoric relies heavily on creating a sense of urgency and polarization, often framing political debates in terms of stark dichotomies. This combative style not only energizes his supporters but also ensures his dominance in the political narrative, drawing attention to his key messages.

Repetition and hyperbole are central to Trump's communication strategy. Short, memorable slogans like "Make America Great Again" and "America First" distill complex political ideas into simple, emotionally resonant messages. Repetition reinforces these ideas, embedding them in public consciousness, while hyperbole heightens their emotional impact. Trump's rhetoric frequently employs exaggerated language and bold claims to evoke strong reactions, ranging from loyalty and pride among his followers to fear or outrage among his critics. This approach amplifies the emotional engagement of his audience, solidifying their support and maintaining their focus on his agenda.

However, translating Trump's rhetoric into Ukrainian presents significant challenges. His use of repetition and hyperbole, while effective in English, may require adaptation to maintain its rhetorical power in a different linguistic and cultural context. Additionally, Trump's polarizing narratives and culturally specific references demand careful rephrasing to resonate with Ukrainian audiences while preserving their original manipulative intent. These translation challenges underscore the importance of cultural sensitivity and strategic adaptation in conveying Trump's confrontational and populist style effectively across languages.

In summary, this thesis provides a detailed analysis of how manipulation functions in political discourse and the challenges involved in its translation. The contrasting rhetorical styles of Kamala Harris and Donald Trump serve as case studies for exploring the interplay between language, culture, and ideology in political communication. By addressing these dynamics, the research contributes to a deeper understanding of the complexities of translating manipulation, offering practical strategies and highlighting the critical role of translators in shaping global political narratives.

The findings also highlight the broader implications of translating political manipulation. Effective translation not only preserves the persuasive power of the original message but also facilitates cross-cultural understanding and engagement. By adapting rhetorical strategies to resonate with target audiences, translators play a pivotal role in mediating political communication on a global scale. This research contributes to the field of translation studies by offering practical insights and strategies for handling politically charged texts, emphasizing the translator's role as a mediator of ideology and emotion.

Key words: political discourse, manipulation, rhetorical strategies, translation, Kamala Harris, Donald Trump, inclusivity, populism, cultural equivalence, cross-cultural communication.

